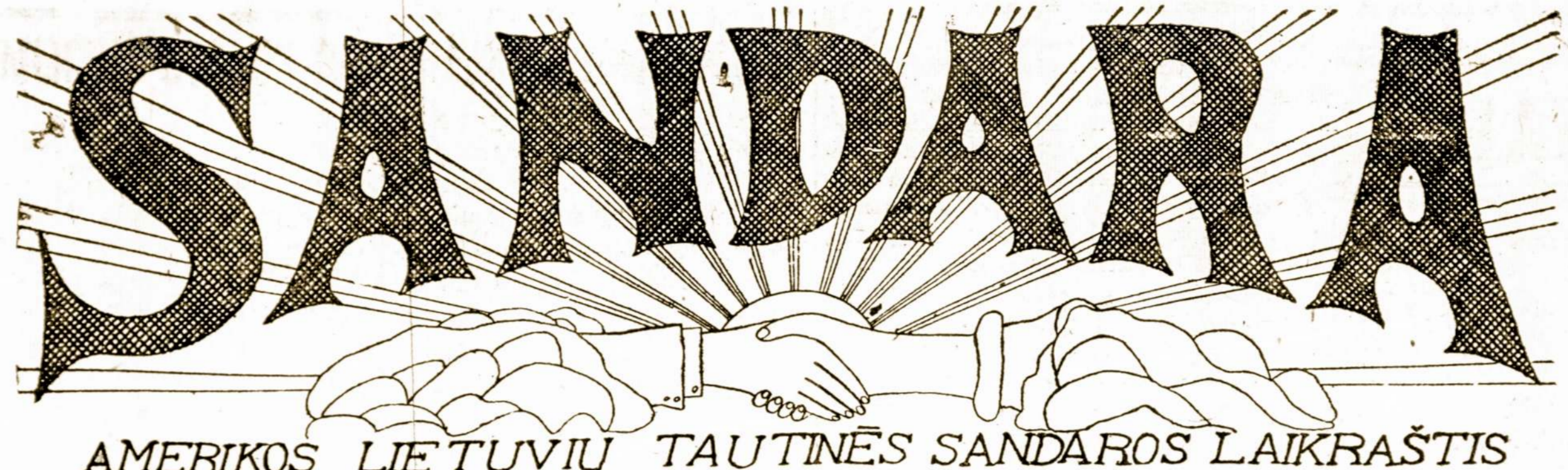

SANDARA
 DARBO ŽMONIŲ LAIKRASTIS
 PRENUMERATA METAMS:
 Amerikoje \$2.50
 Kanadoje ir Lietuvoj \$3.00
 Pusei metų:
 Amerikoje \$1.25
 Kanadoje ir Lietuvoj \$1.50
 Skelbimų kainas klauskite laišku.
 "SANDARA"
 327 E St., So. Boston, Mass.

SANDARA
 LITHUANIAN WEEKLY
 Published by Lithuanian National
 League of America.
 Consisting of 85 Branches, Located
 in all largest cities of the U. S. A.
 Represents over 10,000 Lithuanians
 in the City of Boston and about
 700,000 in the United States.
 "SANDARA"
 327 E St., So. Boston, Mass.

Tel. So. Boston 2408.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

KAINA 5 CENTAI.

No. 43

So. Boston, Mass., Spalio (October) 22 d., 1925 m.

Metai XII

Sandariečiai atsiliepė.

Gelbsti "Lietuvos Žinioms".

WORCESTER, Mass., spalio 18 d. A.L.T. Sandaros Pirmas Apskritis šandie čia laikė savo metinį suvažiavimą. Tarp daugelio kitų klausimų buvo apkalbėta ir p. Šlezevičiaus radiograma tilpusi praeitam "Sandaros" numeryje. Dalyviai išreiškė didelį pasipiktinimą dėl kademų persekiojimo pažangiosios spaudos. Buvo plačiai nurodyta, kad "Lietuvos Žinioms" yra neapsėniamai svarbus dienraštis Lietuvai, kad jis tikrai kelia ir veda prie susipratimo Lietuvos gyventojus ir kad dėl to klerikalai nori jį pasmaugti. Toliau buvo išreikšta didelė užuojauta "Lietuvos Žinių" redaktorei Bortkevičienei ir visiems Valstiečių Liaudininkų darbuotojams, kurie yra žiauriai persekiojami kademų bloko.

Sandaros vice-prezidentas Stasys Mockus čia davė sumanymą, kad būtų posėdis pertrauktas penkioms minutėms ir parinkta iš dalyvių aukų pagalbėjimui "Lietuvos žinioms" užsimokėti bausmę, kuri šiomis dienomis tapo valdžios uždėta sumoje 2000 litų už reikalavimą pertraukti derybas su Lenkais. Aukų surinkta 32 doleriai; apskritis iš izdo paskyrė 8 dolerius. Taigi tuojau bus pasiūsta "Lietuvos žinioms" 40 dolerių paramos. Maža tai parama, bet atsižvelgus, kokiam sunkiam finansiniam stovyje yra "Sandara" ir jį tai, kad "Sandara" turi priešakyje bylą su kun. Garmum, ta auką nėra maža ir ji yra širdinga.

WATERBURY, Conn., 18 d. Sandaros Antras Apskritis laikė savo metinį suvažiavimą. Apie 30 atstovų dalyvavo nuo 8 kuopų. Tarp kitų klausimų buvo prisiminta ir klerikalų reakcinis puolimas Lietuvos pažangiosios spaudos ypač "Lietuvos žinių". Atsižvelgiant į paskutinę pabaudą uždėtą "Lietuvos žinioms", tos pabaudos apmokėjimui Apskritis iš savo izdo paskyrė auką \$25.00. Taipgi Sandariečiai tvirtai pareiškė, kad kovos iki tol, kol Lietuvoje bus pilna spaudos, žodžio bei susirinkimų laisvė. Šiame suvažiavime dalyvavo ir dabartinis Sandaros centro sekretorius K. J. Paulauskas, kuris padarė platų pranešimą apie dabartinius mūsų tautos bei organizacijos reikalus.

Duelis.

LA PAZ, Bolivija. Čionai buvo revolverių duelis tarp užsienio reikalų ministerio ir direktorio dienraščio "La Verdad". Vaidas kilęs dėl ministro straipsnio. Nors įjedu šovės

vienas į kitą, budami per dvidešimt žingsnių tolio, bet nė vienas nepataikė. Abudu dalyviai duely išliko sveiki.

Lietuvis pasmerktas pakarti.

INDIANA HARBOR, Ind. Petras Jankauskas, apie 20 metų lietuvis, tapo pasmerktas pakorimui už nušovimą vieno Andrey Hritz. Jisai ir dar vienas svetimtautis užpuolė Hritz ir norėjo jį apiplėšti. Šiam pasipriešinus, užpuolikai nušovė jį. Už kelių dienų jie buvo sušaukti ir greitai prisipažino prie žmogžudystės. Jankauskas esąs jaunas atvežtas iš Lietuvos. Jo tėvai esą dideli girtuokliai ir nedavę jam deramo išauklėjimo.

Užmušė lietovį.

CHICAGO, Ill. Spalio 10 d. du piktadariai užpuolė biznierių Juozą Vaidžiūną ir jį apiplėšė mirtinai primušė. Primuštasai pasimirė spalio 13 d. Velnionis važiuo automobiliu namo, išmainęs čekius Universal bank. Du plėšikai motorsaikeliu jį pasivijo ir puolė. Velionis buvo didelis "Sandaros" mylėtojas ir Sandariečių reikalų rėmėjas. Platesnis jo nelaimės aprašymas tilps kitam numery.

Lietuvos pasiuntinys dingęs.

MASKVA, spalio 16 d. Bostono "Transcript" dienraščiui telegrama pranešta, kad bukdingęs Lietuvos valdžios diplomatinis pasiuntinys, kuris važiuo iš Lietuvos į Maskvą. Jisai dingęs iš traukinio tarp Lietuvos rubežiaus ir Sebežo. Jo personalis valizas ir diplomatiniai popieriai esą palikti nepaliesiti vagonė, kurį jis turėjo užėmęs. Tai esąs neišaiškinamas atsitikimas.

Mirė tvirčiausias žmogus pasaulyje.

LONDONAS, spalio 14 d. Eugene Sandow, kartą buvęs "tvirčiausias vyras pasaulyje", šandie staiga pasimirė. Jisai buvo jau 58 metų amžiaus. Paėjo iš Prusijos, bet buvo Anglijos pilietis. Arti pabaigos devyniolikto šimtmečio jisai buvo žinomas visam pasaulyje kaip tvirčiausias žmogus. Vėliau tą garbę iš jo atėmė tulas Breitbart, kuris irgi jau miręs. Sandow jaunystoj buvęs liiguistas. Tik nuvykęs Italijon ir prisžiūrėjęs skulptūros, kurioje vaizduojami drutuoliai, jisai pradėjo mankštinti savo kūną ir pastoj galingiausiu žmogumi. Jisai buvo baigęs

medicinos mokslą. Yra parašęs knygą, kaip palikti tvirtu.

Žuvo 6042 francuzai.

PARYŽIUS, spalio 15 d. Premeras Painleve painformavo Parlamentą, kad Syrijoje, kur eina syrų sukilimas prieš Francuzus, Francuzai iki pabaigai praeito liepos mėnesio netekę 6042 kareivių, kurie esą tai nukauti, tai amžinai sužeisti. Užklausus Premjero kiek gyvasių Francuzai prarado Morokoje, buvo atsakymas, kad apie tai jis pasistengs turėti reikiamų informacijų sekanciam susirinkime.

Italijos Maksimalistai su bolševikais.

PARYŽIUS, spalio 15 d. Maksimalistų partija Italijoje, vedama ekstrimistų, esanti nutarusi susidėti su bolševikais ir priimti įsakymus iš Maskvos veikimui prieš fašistus. Girdi, busiavartota visos galimos ir žiauriausios priemonės nuvertimui Mussolinio valdžios Italijoje.

Amerikos pulkai apleido Panamą.

PANAMA, spalio 15 d. Beveik visi Jungtinių Valstijų kariuomenės pulkai apleido Panamą. Jie čia buvo atsikėlę spalio 12 d., prašomi vietinės valdžios, daryti mieste tvarką. Mat čia buvo apšauktas generalis streikas dėl aukštų nuomų. Esą streikas pasibaigęs su įnamiu laimėjimu; landlordai prižadėję numažinti nuomas.

Indijonų konvencija.

PROVIDENCE, R. I. Dvidešimt keturi Indijonų gaujų atstovai čionai laikė savo konvenciją. Buvo suvažiavę šimtas indijonų atstovų. Suvažiavime buvo demonstruojama senoviniai indijonų šokiai, vestuvių apeigos ir kitos indijoniškos ceremonijos. Indijonai buvo apsirengę senu papročiu. Savo suvažiavime jie reikalavo lygių teisių su visais Amerikos gyventojais.

Ungarai ir rumunai prieš žydus.

Ungarijos ir Rumanijos nacionalistai esą padarė bendrą frontą prieš "bendrą frontą" butent prieš žydus ir bolševikus. Esą tų dviejų tautų antisemistai ir anti-bolševistai vada turėję suvažiavimą ir padarę reikiamą sutartį veikimui prieš minėtus elementus.

Darbo Federacijos konvencija pasibaigė.

ATLANTIC CITY, N. J., spalio 15 d. Šandie čia pasibaigė Darbo Federacijos konvencija. Kai kurios rezolucijos dar palikta rytojui priimti, bet svarbesnieji Federacijos reikalai jau užbaigti. Daugelis delegatų jau išvažiavo namo.

Amerikos Darbininkų Federacijos prezidentu tapo išrinktas William Green, kuris laikė tą vietą Gompersui pasimirus. Prezidentas ir kiti egzekutyvio Federacijos komiteto nariai tapo išrinkti — tie patys užtvirtinti aklamacijos budu. Prezidentas Green susilaukė iš Federacijos delegatų didžiausių ovacijų už savo gerą pasidarbavimą Federacijai. Kitų metų konvencijai laikyti paskirta vieta Detroitas.

Federacija nutarė organizuoti juodveidžius darbininkus ir stoti už jų reikalus.

Buvo pakeltas klausimas organizuoti Nepriklausomą Darbininkų Partiją, kuri galėtų dalyvauti Jung. Valst. lokalės ir visuotinos valdžios rinkimuose, kaip dabar daro Demokratai ir Republikonai. Plačiai klausimą išdiskusavus, nubaustuota kol kas netvarti tokią partiją. Federacijos prezidentas Green nurodė, kad šiuom laiku nėra reikalinga tokią partiją. Girdi, Federacija galinti remti darbininkams prielankius kandidatus. Esą, kada Federacija buvo nutartus remti La Folletto kandidatūrą į Jungt. Valst. prezidentą, tai daugelis Federacijos narių vis tiek nebalsavo už jį, bet pasirinko kandidatą sulyg savo asmeninio išrovavimo. Tačiau pirm tai Federacija pravedė tarimą pradėti varyti kampaniją už darbininkam prielankius kandidatus į kongresmanus. Federacija žiūrėsianti, kad daugiausiai patektų darbininkams prijauciančių žmonių į Washingtoną.

Taikiai išrišta iškilė tarp unijų nesusipratimai.

Iš šios konvencijos reikia ypač pabrėžti kad bolševikai gavo dideliu basliu per galvą. Dar didesniu, negu Anglijoje. Vienas J. Shafir pasiulė konvencijai priimti Chicagos Bankų Klerkų Asociacijos rezoluciją, kurioje buvo siuloma, kad Federacija reikalautų Jungtinių Valstijų pripažinti Sovietų Rusiją. Rezolucija tapo beveik vienbalsiai atmesta. Tik du delegatai balsavo už priėmimą rezolucijos.

Dėl šito klausimo komiteto raportas skambėjo sekančiai "Amerikos Darbininkų Federacija aiškiai stovi už demokratiją, už teises žmonėms patiems valdytis ir kontroliuoti savo likimą per politinę masineriją jų pačių padaryta. Ji yra nusistačius visa savo jėga prieš bile kokią autokratiją, biurokratiją bei diktatūrą.

"Ji pabrėžtina yra nusistačius prieš revoliuciją ir prieš raginimą prie revoliucijos tuo e kraštuose, kur egzistuoja de-

mokratija ir kur gyventojai turi galios modifikuoti bei pakeisti valdžią, panaudodami konstitucines priemones.

"Ji pasmerkia ir atmėta visą komunistų filozofiją, kuri remiasi ant Rusijos valdžios iš atžvilgio kaipo filozofija, kuri remiasi ant Rusijos Sovietų valdžios iš atžvilgio kaipo filozofija ir iš atžvilgio kaipo taip pavadinta valdžia."

Airiai Italijoje.

ROMA. Tukstanits arių pilgrimų atvyko į Italiją aplankyti Vatikano. Papa turės su jais formalį pasimatymą spalio 24 d. Pilgrimų tarpe yra ir Airijos Nepriklausomos Valstijos prezidentas William T. Cosgrave. Italijos valdžia jį priėmė ne kaipo pilgrimą, bet kaipo Airijos prezidentą. Cosgrave turėsias pasitarimą su papa dėl Vatikano pasiuntinio Airijai.

Biblija skaitoma 835 kalbose.

LONDONAS. Britų ir Sve. timšalių Biblijos Draugija šiomis dienomis pareiškė, jog biblija esanti išversta į 835 kalbas. Kuomet ši draugija susitvėrė 1804 metais esą biblija buvusi išversta tik į 72 kalbas. Šandie esą draugijoje reprezentuojama 576 kalbos. Ir esą bėgyje kelerių paskutinių metų prisidėjo po nauja kalba kas šešios savaitės.

Padidins gumos išdirbystę

NEW YORKAS. Harvey S. Firestone, Firestone Tire and Rubber kompanijos prezidentas, pareiškė, kad ta kompanija esanti paskirus \$100,000,000 kapitalo dėl padidimo gumo išdirbystės. Esą jau gauta Li. berijoje, Afrikoje koncesijų 1,000,000 akrų žemės gumo auginimui.

Lenkija ruošiasi Lugano deryboms.

LENKAI KONSTATUOJA LIETUVOS NUSLYDIMĄ NUO SENOS POZICIJOS. "Rzeczpospolita" 263 num. praneša, kad Lenkijos premieras Grabskis rugs. 24 d. priėmęs derybų Kopensagoj Lenkijos delegacijos pirm. Vasilevskį ir patarėją šmuliakovskį ir išklausęs jų pranešimo.

Lenkijos vyriausybė turinti davinų, kad Lietuvos politikoj naujas kabinetas atmainų sudarys ir derybos Lugano įvyks.

Konstatuojama, kad derybos esmėje pakeitusios Lenkijos Lietuvos santykius ir itikinusios Europą, kad Lietuvos tvirtinimas, buk tarp Lietuvos ir Lenkijos tiesias nuolatnis karo stovis, neatatinka tikrenybės.

Esą, jeigu derybos net nebūtų sesiamos įgano, tai sena Lietuvos pozicija liekanti be pamato.

7-tonų meteoras.

ABERDEEN, Skotlandas. Trečias didžiausias meteoras pasaulyje čionai tapo pargabentas iš Grinlandijos. Jisai sveria 7 tonus. Eskimosai tvirtina, kad jis nupuolęs 1918 metais. Esą jie pradėję jį šunimis gabenti linkui marių pakraščio jau 1923 m. ir tik dabar vos atgabėję.

KUN. PETKAUS BYLA PRIEŠ "LAISVĘ".

Atsidedodams Sandariečiams, kurie pranešinėjo "Vienybei" žinių iš kun. Garmaus bylos, parašysiu apie bylą kito kunigo prieš kitą laikraštį, kadangi man teko sekti tos bylos eigą teisme.

Bylai pamatą davė keturi straipsniai, tilpę "L." lapkr. 8, 13, 14, ir 15, 1923 metais ir viena karikatūra, pajuokianti Petkų. Straipsniai buvo rašyti politiškos pagiežos ir pajuokos tonu ir juose aprašoma įvykiai Brooklyno parapijos mitinge, kur gspadinė Ona kaltinusi kunigą Petkų nepadorume.

Nuo pat pradžios tą bylą supė kokios tai misterijos. Kaltinamoji pusė neskelbė jokių paaiškinančių faktų apie jos eigą, tik kvietė savo rėmėjus dėti aukų, nes "byla kainuoja begalio daug." Kadangi politiškai nusistatę mūsų "katalikai" šaltai žiūri į Petkų, tai jų spaudoje taipgi faktų nebuvo skelbiama.

Svarstymas turėjo prasidėti spalio 13-tą, Queens County Supreme Court teismabuty, bet teisėjas užleido vietą bylai Standard Oil kompanijos ir miesto ugniagesių, kurių trokai susidurė; todėl prie Petkaus bylos prieita tik spalio 15. Bet liudininkai abejų pusių, advokatai ir žiopsotojai turėjo kasdien į teismabutį važinėti, kas sukėlė daug urzgimų.

Mat, didžiama "L." liudininkų yra parapijonys kviesti tik tam, kad paliudijus, jog Petkus išties turėjo nesusipratimų su parapija; todėl jie visi šaukiami į teismą prievartos keliu — subpeona davimu. Vienas pasipriešino ir subpeoną kartu su \$1.50 duodamų keliu pinigų, iššlavęs lauk. Už tą buvo areštuotas ir pristatytas teisman. Kiti po to pasitenkino tik urzgimu už laiko gaisinimą. Nes kiti turi kontraktuotų darbų ir gerai uždirba, o čia gauna tik po \$1.50 dienai kelionės lėšoms. Vėliau, vienok, gal jiems bus atlyginta už sugaištą laiką. Faktas visgi lieka faktas, kad tuo keliu "L." sau liudininkus šaukia. Liudininkams (moterims) užprotestavus, kad joms, nežinant visų amerikoniško gyvenimo gudrumų, prisiėjo vieną dieną pas pietų buti, "draugai" paskui visas vedžiojo į restoranus. Jie taipgi jas atveždavo teksikebais į teismabutį ir parveždavo namo.

(Seka ant 5 pusl.)

A.L.T.S. REIKALAI

VALIO 88 KUOPA!

Sveikinu jauniausius Sandariečius, 88 A.L.T. Sandaros narius, McKees Rock, Pa. ir linkiu jiems geriausių pasekmių. Lai jų ankstyva sezono darbutė praskina kelią į Sandarą kitiems broliams ir sesutėms.

Dr. K. Dragulis,
ALTS. prezis.

Budėkime kol nevalū!

Gautas radiogramas nuo gerb. M. Šleževičiaus dar kartą mums liudija, kad klerikalai eina prie savo tikslo, tai galutino užsmaugimo pažangiosios spaudos Lietuvoje.

Klerikalai tokius savo reakcinius žygius jokiū būdu pateisinti negali. Ypač negali pateisinti Demokratėje šalyje Amerikoje gyvenančių lietuvių akyse. Kurie sekame šios šalies spaudą, dažnai patėmijam, kad ir gan aukštus šios šalies valdiniskus spauda skaudžiai kritikuoja; jų išvaizdas padaro beždžionių arba kitokių kokių figūrose. Bet laikraščiai už tai nebuna konfiskuojami, jų redaktoriai nebuna baudžiamieji tukstantinėmis pabaudomis, arba tąsomi po teismus bei kalėjimus. Čion delto taip yra, kad yra tikra demokratinė laisvė, spaudos žodžio laisvė!

Lietuvoje yra kas kita. Ten klerikalas jaučiasi viešpačiu, nežūrint nors jis žalingiausi

darbą darytų, jį kritikuoti neleistina.

Jau turėjome progą matyti keletą straipsnių, už kuriuos konfiskavo "Lietuvos žinias". Ar matėme juose bent ką priešvalstybinio? Ne! Juose neradom nieko didelio nei prieš klerikalus pasakymo, bet laikraštis konfiskuotas. Kodel? Todėl, kad jam padaryti išlaidų ir nuostolių. Laikraštis konfiskuotas, palaikytas kelias savaites ir vėl konfiskavimas nuimtas. Bet laikraštis paneša didelius nuostolius. Už jo atspausdinimą reikia darbininkams užmokėti algas, o už skelbimus nuo biznierių užmokescio gauti negali, nes laikraštis savu laiku nepasiekia visuomenę. Čia jau aiškūs tikslas laikraščiu nuostolius daryti.

Mes, Sandariečiai ir abelnai Amerikos lietuviai, kurie norim Lietuvą matyti bujojančia ir kulturinga valstybe, negalime būti ramūs, matydami tokius klerikalų žygius. Šiandiena be jokių atidėliojimų turime visi paremti Lietuvos Politinį Išdą, per jį suteikiant atatinamos paramos mūsų draugams Valstiečiams Liaudininkams, kad sekančius rinkimus Lietuvoje laimėtų Valstiečiai Liaudininkai, o kunigai būtų sugražinti iš visų valdiškų vietų į bažnyčas, kur jie privalo būti.

Pol. Išdo valdyba:

S. K. Grišius, pirm.
K. J. Paulauskas, sekr.

"Kame baudžiava?"

Nesenai praužė pasaulinis karas. Žuvo daug žmonių, gyvulių; padaryta milžiniški nuostoliai ir tt. Šiandien jau kalbama apie taiką, bet iš kitos pusės stiprina armiją, gamina nuodingas dujas, kad tik mandriau žmogaus gyvastį sunaikinti. Jei ir pavyktų, Tautų Sąjungai mesti ginklus, panaikinti tautinius kivirčius, reik žinoti, kad dar ne galas kovai. Metę ginklus ims galingą kultūrą. Didelės apsišvietę tautos iškilis mokslu ir ekonomine gerove, o silpnosios nepajėgės išlaikyti savo gyvybę, neatlaikys tautinamų iš kaimynų pusės bangų ir turės vietą kitiems užleisti — žus kovoj už buvį. Bet šandien ein kovos ginklu dažniausia, delto aš apie ją ir noriu pakalbėti.

Didžiausia Europoj valstybė — Anglija. Mažas savos žemės plotas ir milžiniškos kolonijos ją galinga daro. Tuo pat metu, kada gyvuoja Tautų Sąjunga, kada neretas iš didžiųjų tautų atstovas karštai prabyla už tautų laisvę, lygbe, kada, visokiais būriais lyg ieškoma kelių prie pastovios taikos — tuo pat metu Anglija elgiasi su Aigiptu taip, kaip seniau ponas su savo baudžiauninkais. Net ir pačių anglų žymus dienraštis, vardu "Manchester Guardian" susirupinęs rašo: "Ką sakys žmonės, matydami mūsų darbus Aigipte, apie musų šventąjį susirustinimą del francuzų užpuolimo savo šalies ir del lenkų prisisavinimo Vilniaus."

Tokių kolonijų buvo ir yra. Kolonijų užkariavimas visuomet be kraujo neapsieidavo. Suaugę žmonės atsimeina, kaip žjauriai tie patys angliai kariavo su buriais Afrikoj. Bet visos šio pasaulio neteisybės trunka, kaip žjauriai tie patys angliai kariavo su buriais Afrikoj. Bet visos šio pasaulio neteisybės trunka, kaip žjauriai tie patys angliai kariavo su buriais Afrikoj. Bet visos šio pasaulio neteisybės trunka, kaip žjauriai tie patys angliai kariavo su buriais Afrikoj.

kurį griežiant, Anglija uždėjo Aigiptui savo neprasytąją globą. Bet sykiu tai buvo ir momentas, nuo kurio ir po šiai dienai nesiliauja neramumai Aigipte žemėj. Butų neteisybė, jei Anglijos veikimą Aigipte tik iš blogosios pusės įvertintume. Ukio atžvilgiu Aigiptas pakilo. Tai pripažįsta patys Aigiptiečiai. Bet kokia kaina! Ilgų aigiptiečių kovų del savo šalies savarankiskumo čia nėra pasakoti. Toki kova buvo nurimusi, kai 1922 m. Anglija paskelbė Aigiptu nepriklausomybę. Žinoma, ne iš savo geros širdies, o tik butinumo spiriam, ir ne pilną, o su tam tikrom rezervom. O rezervos šitokios: Sueso perkasas, Sudanas, Aigipto užsienio reikalai ir šalies gynimas, vadinasi kariuomenė, pasilieka kaip buvę, aukštoj Anglijos globoj. Tokiu būdu norėta ir vilka pasotinti ir avį sveiką palikti. Bet apsirakta. Aigiptas negalėjo sutikti su tokia pusiau laisve. Bruzdėjo, urzgė, nelyginant neišsivaikščiojęs alus, supiltas į bačkas. Pasibaigė tuo kad bačkos kamštis liko išmuštas: liko nužudytas Anglijos Sirdaras Lee Stach. Ir lyg tyčia tuo pat metu, kada Anglijoj valdžia pakliuvo konservatyvių rankosna. Jan 1922 metais, kai valdžiusi tada Angliją liberalų partija davė Aigiptui nepriklausomybę, konservatyvai baisiaj buvo subruzdė ir supykę ant savo valdžios už tokį jos darbą. Dabar patys budami valdžioje, pasinaudojo minėtu, kaip ir kiekvieną žmogūdybe, peiktinu užmušimu ir drožė Aigiptui ultimatumą. Anglijos ultimatumė liko surašyti ne tik reikalavimais, kad būtų atsiųginta už Anglijos valdžios atstovo nužudymą, bet ir kiti, toli siekia, reikalavimai. Konservatorų valdžia, naudodamos gera progą, nusprendė sugražinti gerą dalį iš prarastų 1922 metais savo pirmenybių Aigipte.

Tokie reikalavimai negalėjo gražuioje baigtis. Aigipto valdžia su savo koytoju už Aigiptu laisvę Zaglų Paša, prispirta buvo užleisti vietą naujai taikingesnio ir nuolaidesnio Zirvar Paša sudaryti vyriausybei. Kai Aigipto seimas pareiškė nesutikimą su naujos valdžios poli-

tika, jis tapo paleistas. O Anglija tuo metu pradėjo vadinamąsias sankcijas, vadinasi, priešpaudas. Suėmė žymiausius Aigipto veikėjus. Šiandien virimas tebesitęsia ir nežinia kuo baigsis. Tik kad padėtis rimta (pavojinga) ne tik Aigiptui, bet ir pačiai Anglijai, matyt iš to, kaip patys angliai smarkiai dalyke susirupino. Buvęs Anglijos Ministerių pirmininkas Mac Donaldas vienoj kalboj tarp kitko pasakė: "Anglų valdžios elgesys Aigipte nepaprastai smarkiai pakenkė Anglijai pasaulio akyse". Ir suprantama, nes jau praėjo tautų baudžiavos laikai. Anglijai tuo nemalonesnis visas tas atsitikimas, kad ji ir be to, turi pakankamai rūpesnių. Visų pirma del santykių su Rusija, su kuria Mac Donald buvo sudaręs sutartį ir ją pripažinęs, žinoma ne del Rusijos gražių akių, o išskodamas darbo savo bedargiams, kurių Anglija turį per milijoną. Konservatyvių valdžia, Baldwin vedama, atsisakė nuo to sutarties.

Esant realaus fakto akyaizdoj, suprantama daros, kad baudžiavos dar nenuldydė amžiai, kad ji dar gyvena šių dienų kulturos ir pažangos amžių, kulturingų tautų tarpe.

Paulius.

SUVIENYTŲ VALSTIJŲ GYVENTOJŲ UŽSIEMIMŲ PERMAINOS.

Analizavimas permainų užsiemimų distribucijos Suvienuytų Valstybių gyventojų, per pusę šimtmečio, baigiant 1920 m., sulig National Industrial Conference Bordo raportu, parodo žymų padidėjimą skaitliu fabrikų ir mechanikų išdirbysčių ir kasyklų darbininkų, ir sumažėjimą žemdirbystėje. Fabrikų ir mechanikų industrijų darbininkai skaitliavo 65,148, del kiekvieno milijono gyventojų 1870 m., bet 1920 metais 121,265 del kiekvieno milijono gyventojų tai yra, padidėjimas iš daugiau kaip 85 nuosimčio ir penkiasdešimts metų. Pačių laikų, skaitlius ukininkų ir sodintojų del milijono gyventojų sumažėjo nuo 77,320 iki 57,550, arba 25.6 nuosimčiai.

Skaitliaus ukės darbininkų dar daugiau sumažėjo nuo 74,848 iki 37,544, arba beveik 50 nuosimčio. Sakoma, kad priežastis to yra įvedimas visokių naujų žemdirbystės mašinerijų, ir kad 1920 m., skaičius imtas žiemoj, kuomet kiti cenzi imti pavasarį arba vasaroj.

Industrialiskame gyvenime svarbu patėmyti, jog 1920 m. yra daugiau plieno ir geležies darbininkų, mašinistų, inžinerių, ir pan. Del visokių naujų išradimų daug mažiaus žmonių dirba prie spauidimo. Ir įvedimas visokios mašinerijos užimti rankinius darbus sumažino kurpių, dailydžių, ir kitų skaičius. Kiton pusėn įvedimas mašinerijų yra priežastimi dabartinio plieno, geležies ir mechanikų išdirbysčių stovio.

Šiandien su keliavimo permainoms daug žmonių randa darbo ant traukinių. 1870 metais tokių darbininkų buvo 3,995, jau 1920 metais 12,818, arba augimas iš 220 nuosimčių.

Su liudymu patėmijama pranykimas arkljo. 1870 m. kalvių buvo 3,677 del kiekvieno milijono gyventojų, bet 1920 m. sumažėjo iki 1,847, arba pusiau.

1870 m. buvo 25,337 naminių tarnų bet 1920 m. 16,285. Plaukių sutaisytojų, barzdaskučių ir rankų priežiūrėtojų skaičius išaugo nuo 621 iki 2,045. 1870 m. ofisų darbininkų buvo 1,926, jau 1920 metais buvo 26,691.

1870 m. švinorių, gazo ir garo taisytojų buvo 289. 1920 m. 1,956.

Gydytojų skaičius per penkiasdešimts metų sumažėjo nuo 1,618 iki 1,378 del kiekvieno milijono gyventojų.

L. B.

ATSIMINIMAI IŠ KLAIPĖDOS KRAŠTO SUKILIMO.

šieniko ir nuleidęs kojas iš pradžių tik snaudžiau, o paskui užmigau kietu miegu. Pabudau tik pajutęs kaip burininkas mane kelia judindamas už rankos. Liepė kelti ir rengtis eiti pamainyti pirmą pamainą. Greitai pašokau nuo suolo ir pasiėmė su draugu šautuvą ir granašas išėjome pro duris burininko vedami, Tuoj perėjome per dvarą. Dvare buvo tylu, niekas niekur nevaikščiojo, tik retkarčiais užsurdavome ant savo vaikščiojančių patrulių. Išėjome iš dvaro į lauką ir vieškelius tyliai kalbėdami priėjome pirmus sargybos. Prisiartinę prie jų už kelių žingsnių nepastebėtai ir dabar tik pastebėjė mus vienas iš jų suriko mums "stok". Leidymo burininkui atsakius priėjome prie jų. Sargyba buvo susidedanti iš septynių žmonių ir vieno iš jų pačių viršininko. Nepoilgo atėjo dar penki žmonės antros pamainos iš kitos gryčios ir dabar jau pilnai galėjome pasikeisti. Burininkas viens iš musų paskyręs viršininku ir priminęs mums pareigas grįžo į dvarą. Sargyba stovėjo prie pat plento ant vieškelio, kuriuo vakarėjome į dvarą nakvoti. Vieškelio kraštai buvo iškasti nedidelie grioviai, apaugusie tankiais krūmais. Vienoje pusėje to vieškelio griovio viršuje buvo kulkosvaidis atsuktas ir prirengtas apšaudyti plentą, einančio nuo Klaipėdos miesto. Du iš musų kulkosvaidžio ir pro krumokšnius sekti pirmyn. Kiti stovėjo čia pat ant vieškelio. Kas dvi valandas iš eilės vis keitėmės irėjome į griovį prie kulkosvaidžio. Naktis buvo rami, bet šalta ir nustovėti vietoj nesijudinant buvo sunku ir net negalima. Vieškelis apart patrulių į dvarą nei iš dvaro niekas nevaikščiojo. Taip pat tylu buvo ir plente, viur rodos kaip užmirę. Galop gulint mums griovyje užgirdome prisiartinanti bildesį panašų į arklų bėgimą. Bildesį girdėjosi iš priešingos mums pusės. Musų visi, kad negalėtū musų patėmyti, sugulėm prie žemės ir prirengę šautuvą pasirengėm šaudyti. Tą patį padarėme ir mudų su draugu gulėdami griovyje prie kulkosvaidžio prirengę pastarąjį šaudymui. Tamsumoje greit pasirodė prisiartinančios dvi raitelių figūros ir vos tik spėjo jie arčiau prijoti, kaip mes keliuose vienbalsiai surikom: "stok", leidimo". — Raiteliai staiga sustojo, pasakė leidimą ir prijogo prie musų arčiau. Pasirodė, kad jie esą musų raiteliai išsiųstieji iš dvaro dar pirmiau musų patruliuoti bei žvalgyti apylenkes. Nepoilgo sulaukėme dar vieną raitelį, kuris jojo musų štaban į dvarą su pranešimais nuo antros kompanijos. Po to vėl pasidarė tylu, nieks daugiau nei jodinėjo nei vaikštinėjo. Papatė nedidelis vejelis ir netrukus pasidarė gerokai šalta, ypač gulėti griovy ant šlapios žemės prie kulkosvaidžio. Kad pašalinti tas prisirovėme augančias ir nudžiuvusias griovyje ilgas sausas žoles ir prisiklojė jas prie kulkosvaidžio patys atsigulėm ant jos ir žiūrėjome pirmyn. Netoli jau buvo rytas. Bet štai mums tebesant užgirdome dvare automobilio burzgėjimą, kurio musų kompanijoj visai nebuvo. Burzgėjimas kartais nutildavo, bet tuojaus vėl pasikartodavo toje pat vietoje, pasigirdo taip pat kokios tai kalbos ir lyg lengvas šlamėjimas. Ir taip maždaug kokios valandos bildesį ir šlamėjimas nutildavo ir vėl greitai užsigirdavo. Kas galėjo ten būti, niekas nieko nežinojome.

Galop viskas nutilo. Netrukus atėjo iš dvaro vienas iš sukilėlių ir pranešė, kad viršininkas tuoaus nuimtų sargybą ir eitų atgal plentu, kadangi visą kompaniją iš dvaro delei kokios tai priežasties išėjo ir traukiasi plentu atgal. Greitai skubėdami susidarė savo šovinių dėžes, pasiėmė kulkosvaidį ir išėjė į plentą plačiais žingsniaisėjome atgal, kad prisivyti savo kompaniją. Ir neilgai trukus pavijome Jau buvo visai rytas, pasidarė šviesus. Atgalėjome tuo pat keliu, kuriuo vakar pavakaryje traukėme pirmyn. Užpakalij musų važiavo du automobiliai paimti šių naktį musų kelių į belaisvę su keliais vokiečiais policistais, kurie kaip kalbėjo nekuriė važiavė buk malšinti sukilėlių. Kiek paėję plentą pasiekėme plento kairėn ir nuėjome į čią netoli esantį dvarą. Dvare mus visus sustabdė ir liepė kas nori eiti čia pat dvaran nusipirkti valgyti ir pavelyjo visiems eiti paislėti, pamegoti. Antras burys beveik visąs sulindome į vieną gryčią, čia gavome nusipirkti duonos, pieno ir pavalgė kas ant suolo, o kurie ant suolo nesutilpo, tai ant grindų pradėome miegoti. Ir taip miegojome ligi 12 val. Paskui visus prikėlė ir išmokėjo už tris dienas maistpinigius, rodos po 800 auks.

Po to visus surinko ir pasakė, kad 1 val. eisime tiesiai į Klaipėdą. Nepoilgo liepė visiem išeiti iš gryčių ir kieme visiems susirinkus iškeliavome Klaipėdos linkui. Pas vietinius žmones sužinojome, kad ligi Klaipėdos buvo 15 kilm. Įėjome į tą patį plentą, kuriuo keliavome ir vakar. Dabar visi buvome gerat pasilsėję ir todėl eiti buvo lengviau. Pradėjome susitikinėti gūžtančius iš Klaipėdos iš turgaus ukinikus. Kiekvieną beveik iš jų sulaukydavome ir klausinėjome, kas girdėti Klaipėdoje. Kiekvienas iš jų įvairiai atsakinėdavo. Tik kelių iš jų užklaustų apie francuzus atsakė veik vienodai, kad francuzų ten esą batalionas ir virš šimto policistų-žandarų, kurie nuolat ginkluojasi ir kasą priemiesčiuose apkasus.

Mūsų vadas tuojaus išsiunte pirmyn ir į šalis žvalgytis raitelius. Sustiprino apsaugą, kuriėjo pirmyn šiek tiek nuo musų.

Kelias iš pradžių buvo kalnuotas ir tik praėjus kokių 8 kilm. pasidarė lygvas vietomis net per du kilometru aplinkui gerai buvo matyti. Vienoje vietoje eidami tokia lyguma, pamatėm kairėje pusėje per 1½ kilm. atstumo smarkiai jojantį į kaimą ar dvarą raitelį. Mes visi tuo pat pamatėm, kad tai ne musų raitelis, kadangi jis juodamas lyg slapstėsi nuo musų. Raitelis pamatė mus žygiuojant norėjo skubiai, matyti, įjoti į kaimą ir pasislėpti. Bet ne taip išėjo. Jojantieji su mumis keli raiteliai ir tą patį patėmiję leidosi du iš jų į tą kaimą. Bet jojantis į kaimą raitelis ir pamatęs, kad ten negalėsias pasislėpti, kadangi vejas musiškiškai, leidosi iš kaimo į netoli esantį mišką. Ir gal būtų pasisekė jam pabėgti, kad musiškiškai vejantieji raiteliai nebutų paleidę jam į užpakalį du šuviu. Išgirdęs šuvis bėgantis greitai sustojo ir musiškiškai prie jo prijogė ką tai kalbėjosi. Po to greit paaikšėjo, kad begantįs buvo kokio tai dvaro savininkas pamatęs mus ir paskaitę už plėšikus jojo į savo dvarą apie tai pranešti. Tai tas taip ir užsibaigė niekais. Mes žygiavome toliau.

Nebetoli buvo jau ir Klaipėdos miestas. Mums einant padalino į dvi dalis po kokius 60 žmonių ir viena iš jų nuėjo pir-

myn. Kita dalis, kurioje buvau ir aš, pasiliko irėjome užpakalyje. Greitai lyguma pradėjo leistis žemyn ir mes nusileidom į pakalnę. Čia mums pranešė, kad Klaipėda esą tik už dviejų kilometrų. Vos tik spėjome nusileisti į pakalnę, kaip staiga užgirdome tankiai šaudant iš kulkosvaidžių ir šautuvų. audymas girdėjosi už kalno, kuris buvo prieš mus maždaug atstume 1½ kilometrų.

Galop sugrįžo. Musų išsiųstieji pirmyn žvalgai raiteliai ir pranešė, kad francuzai iš priemiesčio apšaudė juos, kuomet jie užjojo ant toilito, įeinatn į Klaipėdos miestą. Čia šiek tiek pastovėjus mums šaudymas nutilo. Pirmoji musų dalis užėjo ant kalno ir išsisklaidžiusi į abi pusi nuo plento dingo, už kalno. Kiti nuėjo tiesiai plentu. Iš kalno puikiai buvo matyti Klaipėdos visos miestas. Atsilikę mes, t. y. II-ji dalis pakalnėje ir biskuti pastovėjus mus nuvedė kairėn į dvarą, kuris čia pat netoli buvo. Kaip tas dvaras vadinosi, tai neatmenu. Atėję visi sustojome kieme, kiti nuėjo jieskoti butų. Čia mums bestovint pradėjo temti, atėjo vakaras. Girdėjosi kaip rėkė uoste garlaiviai ir užė jura. Kiek palaukus liepė musų antrai pusei pirmo burio eiti į vieną gryčią, kur mes visi ir sulindome, tik raiteliai, kurie su mumis pasiliko užėmė kitą gretutiną namą. Nekuriuos mus čia pat dvaran ir už dvaro išsiuntė patruliuoti. Visiems kitiems liepė gulti ir ilsėtis, kadangi ateinančią dieną turėsime eiti į karą pakeisti 1-mą burį ir visus išvykusius šiandieną. Mes tuojaus čia susieškojė nusipirkome sau valgyti ir nuėjom kas gulti, kas snausti, kas kieme landžioti. Kiekvienoje kėrtėje ir ant grindų pilna gulėjo viens ant kitų sulipusių žmonių taip kad net praeiti neužminus kam ant kojos ar ant rankos buvo negalima. Čia pat maišėsi kruvoje burių ir kompanijos vadai. Keli sukilėliai įėjė iš kiemo pranešė, kad lauke girdėtis smarkus šaudymas. Aš tuojaus išėjau nuo Klaipėdos putė smarkus vėjas. Ir išėjęs tuojaus užgirdau smarkų kulkosvaidžių ir šautuvų šaudymą. Kartais šaudymas smarkiai padidėdavo, bet greitai vėl nutildavo. Kulkosvaidžio ir šautuvų tarškėjimas kuo tolyn to plėsdavosi smarkiau su retkarčiais granatų sproguimu, kurie lyg pajairdavo kulkosvaidžių ir šautuvų tarškėjimą. Vienai šuviui girdėjosi smarkiai ir arčiau, kiti gi šiek tiek toliaus. Bet toliausni šaudymos, t. y. francuzų šaudymas buvo girdėtis daug tankesnis ir smarkesnis, negu musiškių. Ir kaip paskui aiškėjo, buk francuzai daugiau musiškiūs šaudė todėl-čiai, kad manė, jog musiškiškai šių naktį tuoj čia juos pulsia, o jie to labiausiai bijodami ir be pertraukus šaudė. Dar truputį pastovėjęs ir pasiklausęs įėjau į kambarį.

Pradėjo ateiti iš visur pasvadą su visokiais pranešimais iš karo pasiuntinių ir vienas iš jų atėjęs pranešė, kad šaudymas einas smarkus daugiausia iš francuzų pusės: musiškiškai tik retkarčiais atsiliepa. Be to musiškiams pasisekė visai arti be jokių nuostolių priėti prie francuzų, kas labiausia ir bauginoj francuzus. Po to netrukus atėjo žinia, kad musiškiškai patruliai ir žvalgai visai netotli nuo musų dvaro miške. Ant plento susisauđė ir paėmė į belaisvę septyniuos vokiečių policistus, o vieną rodos visai nušovė, be jokių nuostolių iš musų pusės.

(Bus daugiau)

Tamangas.

Vertė Liekno Murgas.

(Tąsa)

Jiem besirengiant sėstis, tuojaus paprotiniai pasisveikinimai buvo atlikta; jurininkas, kuris turėjo Jolofų kalbos paviršutinį žinojimą, persistatė kaip vertėjas. Pilna degtinės butelių pūtinė buvo atnešta, gėrimas tuojaus prasidėjo, ir kapitonas manė permaldauti Tamangą parupindamas jam dovaną varinę parakynę su išpiautu Napoleono paveikslu. Dovana tapo priimta su formališku dekingumo parodymu. Tada Tamangas patarė eiti į susėsti medžio pavėsyje (neužmirštant degtinės butelių) ir peržiūrėti vergus, kuriuos turėjo del pardavimo.

Jie atėjo prie jų surišti į ilgą liniją, nusidėvėję iš nuovargio ir baimės, visi ant savo pečių laikė šakes daugiau kaip dviejų mąstų ilgio, medinės dalbos buvo pririštos prie jųjų sprandų. Kada tik jie leidžiasi kelionėn, vienas vergų varytojų neša jungo rankeną pirmojo vergo, kuris neša kito vergo už savęs, antrasis vergas neša trečiojo vergo jungo rankeną, ir taip pat su kitais. Kada mato reikalą padaryti sustojimą, visos eilės vadas smeigia žemėn nusmailintą jungo galą ir visa vergų eilė apsistoja. Suprantamas dalykas, negali but nei abejonės apie pabėgimą iš eilės su sunkiu dviejų mąstų jungu, pririštu prie sprando.

Kapitonas traukė pečius, kuomet kiekvienas vergas vyras ir moteris ėjo pro jį; jis vadino juos menkučiais sutvėrimais; sakė, kad suvis netikusios, vienos buvusios per senos, kitos — per jaunos, ir skundėsi juodųjų rasės išsigimimu.

— Visa juodoji rasė nyksta, — pareiškė jis. — Senesniuose laikuose budavo kas kita, kuomet kiekviena moteris turėdavo penkias pėdas ir šešius colius augščio, ir keturi vyrai lengvai galėdavo apdirbti frigato špiūri ir pakelti didį jį karą.

Kaip ten nebutų, jis kritiškai žiūrėdamas išsirikto pirmą negrų abazą, pasirenkant drus ir geros išžiuros, už kuriuos sutiko mokėti paprastą kainą; už likusiuos reikalavo žybaus nupigino. Bet Tamangas žinojo savo palinkimą, jis tvirtai laikėsi, nurodydamas kad jo tavorai esą brangūs ir kalbėjo apie žmonių nedaugumą ir pirklystės pavojų. Jis užbaigė savo kalbą pareikšdamas žemiausią kainą, kokią tik būtų galima aplaikyti už likusius vergus, del kurių baltveidis kapitonas dar turėjo vietos ant laivo.

Ledoksas akis išspręęs žiūrėjo į jį su nusistebėjimu ir pasipiktinimu kada išgirdo išverstą Tamango pasiūlymą. Kapitonas atsistojė keikdamasis kaip kavaleristas, matomai, su intencija kad padaryti galą tame dalyke ir paskui visoms deryboms su tokiuom neištikimu ir neišmąntingu žmogumi. Vienok Tamangas, truputį pasibarus, prikaltėjo jį atsisėsti. Kitas degtinės butelis tapo atkištas ir vėl ginčai atsinaujino. Dabar tai buvo Tamango žygis padinti baltojo kapitono pažvalgas nelemtomis ir beprotiškomis. Jie kalbėjosi ir derėjosi pakol butelis po buteliui likosi ištuštinti; bet gėrimas skirtingai atsiliepė ant dviejų besilgstančių ypatų. Kuo daugiau Francuzas gėrė, tuo mažesni jo pasiūlymai pasidarė, ir kuo daugiau negras gėrė, tuo mažiau jis besilaikė prie savo reikalavimų. Tokių būdu, kada degtinės skrynja likosi ištuštinta, pasirodė tai, jog jie priėjo prie sutikimo. Apsimainyme už šimtą ir šešiasdešimtis vergų, Tamangas priėmė didelį skaičių nenaudingos medvilnės, keletą gorčių parako, tris bakas degtinės ir penkias dešimtis surudėjusių šautuvų.

Kapitonas, kad užtvirtinus sutartį, paėmęs už rankos purtė pūgirtį negrą, ir tuojaus vergai buvo perduoti francuzų jurininkams, kurie nieko nelaukdami uždėjo geležinius pančius ir retezius vietoje medinių jungų — stebėtina Europiškos civilizacijos viršinybės demonstracija.

Buvo dar apie trisdešimtis vergų — vaikų, senų vyrų, arba silpnų moterų, kadangi nebuvo daugiau vietos ant laivo dėl jų, Tamangas, nežinodamas ką daryti su tomis išmatomis, bandė parduoti kapitonui už labai nupigintą kainą, mokant po degtinės butelį nuo kiekvienos galvos. Pasiūlymas buvo gana viliojantis. Ledoksas buvo susirupinęs apie vergų patalpimą, bet pagaliau atsiminė vieną sicilijoniškų mišparų išpildymą Nanteso mieste, kame jis buvo patėmyjęs, kad didelis diktų ir gražiai pasirėdžiusių skaitlius sumanė prasistumti sau kelią lindinėn, kuri jau ir taip buvo pilnutė, ir ant galo susirado sau sėdynes, pasidėkavojant žmonių kunų pakantrumui. Jis sutiko iš trijų dešimčių vergų paimiti dvidešimtį lengviausios vogos. Tamangas tuomet nusprendė dešimtį likusių atiduoti už degtinės stiklą nuo galvos. Faktas, jog vaikai atsieina už pusę kainos ir užima tik pusę vietos geležkelio vežimuose, per-

ėjo į kapitono smagenis. Tokiu būdu jis pasiėmė tris vaikus, bet pastebėjo, kad neimsias daugiau nei vieno. Tamangas, matydamas save paliktu dar su septyniais verģais savo rankose, pagriebė šautuvą ir prisidėjęs prie žando pradėjo taikyti į arčiausiai stovincią moterį, kuri buvo trijų vaikų motina.

— Pirk ją, — jis tarė kapitonui, — o jei neperki, paleisiu šuvį. Pusė stiklo degtinės, arba ji miršta.

— Bet kokį velnią aš su ja darysiu? — paklausė Ledoksas.

Tamangas paleido šuvį ir vergė parvirto negyva.

— Dabar už kitą! — suriko Tamangas, taikindamas į nukaršėjusį senį, — stiklas degtinės, arba...

Kulka nuėjo ant nuomanės, nes viena iš jo pačių umai pagriebė jam už rankos. Matomai jai pasitaikė pažinti senelį, kurį jos vyras ką tik norėjo užmušti. Ji atsiminė, jog jis kadaise yra buvęs garsiu magiku ir pranašavęs, kad ji liksianti karaliene.

Tamangas, padilgintas degtinės, kurią ką tik buvo praryjęs, negalėjo susikontroliuoti, kada pasijuto esant paniekintu. Įdukęs iš piktumo, žiauriai šautuvo drutgaliu smogė savo pačiam ir atsistojė į kapitoną.

— Imk ją, — jis tarė, aš tau iš tos moters padarysiu puikią dovaną.

— Aš lengvai galėsiu surasti vietos dėl tavęs, — Ledoksas tarė paimdamas jai už rankos, ir pamatęs jos dailų nauaugimą, linksmi nusišypsojo.

Kalbų vertėjas — mielaširdingas žmogus, — prašė Tamango, kad anas atiduotų jam likusius šešius vergus už popierinę tabokierką. Jis jiems nuėmė jungus ir paliepė keliūti kur tik katras sau nori. Jie skubiai leidosi į visas puses, neturint mintyse kaip atrasti savo namus, kurie buvo du šimtai mylių nuo pajurio.

Tuo tarpu kapitonas atsisveikino su Tamangu ir ėmėsi už sunkaus darbo sutvarkyme įkrovos ant laivo. Jis nemanė, kad viskas būtų čielybėj pasiliekant ant toliaus upės įtakoje, prisibijant kreizerių, kurie galėjo sugrįžti bile valandą. Tokiu būdu jis nusprendė keliauti ant rytojaus. Tamangas negalėjo nieko kito daryti, kaip tik gulti pavėsyje ant žolės ir išmiegoti degtinės įtekme.

Kada jis atsibudo, laivas jau buvo paleistas kelionėn ir išpalengva upės įtaka slinko link jūros. Tamangas, dar budamas apsvaigustu nuo įtekės paskiausio susigadinimo, šaukė savo pačią, Ayeche. Prisiminė, kad ji buvo iki valiai nelaiminga užrūstint jį, ir, kad jis buvo padaręs iš jos dovaną baltveidiui kapitonui, kuris pasiėmė ją su savim ir nusivedė ant laivo. Pusiau apkvėjęs nuo tokios naujienos, Tamangas suėmė rankomis sau galvą; paskui, pasigriebdamas šautuvą, metėsi tiesiausiu keliu link upelio, apie pusę mylios nuo jūros. Jis žinojo, jog upė padaro keletą užuolankų pakol pasiekia juras ir, su pagalba mažos valtėlės, kuri turėjo būti ten, jis tikėjosi pasivyti dvistiebį laivą, sutrukdytą kelionėj upės užsisukimais. Jis nebuvo suvilintas; įsoko valtėlėn ir ką-tk suspėjo ant laiko pasivyti vergų laivą.

Ledoksas pamatęs jį nusistebėjo; o dar daugiau nustebė sužinojęs, jog Tamangas nori atsiimti savo pačią.

(Bus daugiau)

POEZIJA

Antanas Vilutis.

PAVASARIS

I.

Lauke žemė ariamoji kvepia.
Varlės gieda...
Žašys ir gervės padangėms lekia.
Lauke žemė ariamoji kvepia.
Pabaliuose jau purienų kekės
Skleidžia žiedus.
Lauke žemė ariamoji kvepia.
Varlės gieda...

II.

Jau iš tvartų piemens bandas gena.
Linksmas, jaunas, linksmas senas...
Saulės skraistė žemę gaubia.
Jau iš tvartų piemens bandas gena —
Jaučiai baubia...

RYTAS.

Pražuvo tamsumas. Paukščiai jau kėlės
Ir jųjų balsai žadino minias.
O rasos karoliai ant gėlių bėrės
Ir puikiai mirgėjo po pievas žalias.

Šviesa jau paplyto upės bangomis
Ir veržias kur yra tampos likučiai,
Jau plūsta žiedeliai ryto ašaromis
Jau giriose čiulba pabudę paukščiai.

J. Norbutas

P. Čiučelis.

IŠ APYSAKOS.

Guliu aukštieninkas dėdės šakalynėj ir girdžiu, kaip jis tariasi su savo žmona del manęs.

— Reikia jis leisti ganyti, pages be darbo, o antra negi aukse ir mes voliojamės, sako rimtai suraukęs kaktą dėdė.

— Kaip sau nori, bet jau liežuvių tai bus. Žinai dabar žmonės sakys, pasigriebė viską ir tik spėjo sugrėda pakasti, o vaiką jau ir išgrūdo po svetimųjų kojomis maišytis, — aimanuoja dėdienė.

— Tai ką kišenėj bene laikysi ar ką? Pasigriebė, terbas tris ir seną botagą, štai ką pasigriebė. Pats tėvas prašė žiūrėti. Bene geriau bus, kad į svetimus daržus pradės landyti, obuolius vogti? —

Klausantis jų kalbos man baisu ir griaudu daros. Dabar jau aiškiai matau, kad greit prisėis atsidurti toli, svetimų žmonių tarpe, kur nė pažįstamo, nė artimo, ir kam nors primušus niekas nebeužtars. Tėvas vėl atsistoją mano akyse, tas pats niekuo kitu nepamainomas ir mano kaistančiais veidais nubėga kelios nelaimės ašaros. Štai norėtus jį dar kartą pamatyti, pasisakyti jam, kad aš bijau žmonių, kurie piktai ir žiaurus. Dar neseniai jis buvo su manim. Kas ankstyvas rytas abu gindavom kaimo gyvulius ir ganyklas, aš plėdavau karnas, jis vyžas pindavo. Paskui botagas vydavau ir prie kelio pastovėjęs ypač turgadieniais parduodavau žydams. Jis mane mokino geru žmogumi būti, o šiaip kiek daug ir kokių įdomių atsitikimų kasdien apsakydavo. Gyrė jį ir kaimo moterys, sakydamos: "Pirmą tokį ustovą turim. Laimingi gyvuliai su tokiu žmogumi, visi nutežiai nuganyti, nebrukioja, kaip kiti po vidurį lauko." Geas jis buvo kaimiečiams, bet man kur kas geresnis, o ypač dabar, kai aš likau vienas pasauli, kaip rudens lapas neprielaunks vėjo blaškomas. Jis mirė staiga visai netikėtai. Pietus dar pavalgėme kartu aš nuėjau ant pečiaus, o jis ėmėsi nagines lopyti.

"O Marija švenčiausisa, vyrai ratavokit, vai Jėzau", suriko šeiminkė ir aš nušokęs nuo pečiaus pamačiau, kaip tėvas pargriuvo vidury grįčios, o iš burnos bėgo kraujo srovė. Nė ilgai pasietampė, rankomis padaužė aslą ir kai nuo siekdryno įbėgė vyrai paguldė lovon jis jau pradėjo stingti. Da tik užvakar jis čia gulėjo ant baltos pušinės lentos, toks klaukus, keistai prasižiojęs. Ant jo akių žėimininkė kas žin kam uždėjo pakulų nemažą pluoštą, o i nepaprastai pratusius gysluotas rankas išspraudė kokio tai šventojo paveikslėlį. Nė ilgai jis ant lentos gulėjo. Žmonės atnešė baltą grabą, įdėjo jį ir vynimis užkalė išvežė į kapus. Dar tik užvakara užpylė jį šaltomis sūnikomis žemėmis, o jau šiandien lyg apie kokią prekę derasi ir kalba kam mane parduoti.

"Ar eisi, Petrai, ganyti, a?" — klausia dėdė. — "Pridėsimė rubų visą eilę, batelius naujus. Rudeny, kaip koks ponaitis atvažiuosi."

"Eisiu, eisiu", pusbalsiai atsakiau nuo pečiaus. Gomury kas žin ko kartų, akys temsta ir taip sunku kalbėti.

"Žinoma, ko čia neiti, ne nematysi, kaip vasara prabėgs, o už tai rudeny ir pinigų ir drabužių ir grūdų turėsi," drąsina dėdė. "Aš tau jau ir šeiminkę radau. Geras ir labai turtingas žmogus. Pės jį šeimyna

ponais gyvena. Valgo, kaip Velykose, gražiai dėvi ir visuomet pogulį turi. Ryt jau atvažiuos pasiimti," — baigia jis išeidamas pro duris, o aš vėl lieku vienas su savo slėgiančiomis mintimis ir mano galvoje maišos visoki atsiminimai. Atsimenu, kaip sukom su kaimo draugais švilpukus iš karnų žilvyčio, kaip patvinusiam kaimo upokšny malunėlius statėm, maudomės ir žaidžiam, bet aš juos greit turėsiu palikti kas žin kur toli išvažiuodamas. Ant rytojaus, kaip dėdė sakė ištikrųjų atvažiuo iš turgaus grįždamas, koks tai storas ponas nudribusia raudona pagurkle ir dėdina mane pradėjo rengti. Ji surado man seną jau apdriskusią maldų knygelę, ražančių ir viską įdavė primindama, kad ganydamas pasimelsčiau už tėvelio dušią. Pradedu atsisveikinti griaudumu užsirydamas ir paskui sėdė į ratus išvažiuojam iš kiemo. Keliolika vaikų žiūri tylėdami, kaip arklys kanopomis trypdamas žemę išlekia į gatvę. Va jau toli pasilikio mylimas kaimas, jau ir laukas ir krumai užpakaly pasilikio. Važiuojant aš tyliu ir klausaus, kaip sunkiai alsuoja riebusis ponas dažnai į mane pažiūrėdamas taukais uždrubusiomis akimis Lukterėjęs jis pradeda kalbinti tai klausdamas, tai patst šį tą pasakodamas, bet aš nieko negirdžiu. Mano mintys vis dar tenai, kaime, kur viskas taip artima, pažįstama ir brangu. Riebus arklys gerokai sukaitęs inuistos ir bėga keldamas dulkes ant kelio. Jau net kelis kilometrų pravažiavom, porą miškų, krumų, o sako dar tik pusė kelio tenuvažiuota.

Kai parvažiuom buvo jau nusileidus saulė. Iš didelės skenliais dengtos gryčios išėjo tvirtas vidutinio ūgio jau beveisval jaunas vyras. Jis paėmęs arklį nukinkyti, pasižiūrėjo į mane ir paklausė šeiminką:

"Tai reiška mums piemeni gavi, ar netaip?"

"Taip," atsakė ponas ir mane nusivedė gryčion. Čionai jam paliepus viena mergaitė užtepė man taukų ant riekės duonos ir paskui įpylė žirniens zacirkos geroką pusbliudį. Kartu su manim valgydamas ponas pasakė:

"Tu, vaike, žiūrėk su tuo bernu reikalų neturėk. Nesikalbėk su juo, jis tave iš kelio išves, bo jis bedievis, kalėjime sėdėjęs. Pas mane jis pirmi, bet ir paskutiniai metsai!"

Pakui dar daugiau prisakė, kad jis neinaš bažnyčion, kunigų ir valdžios negerbiąs.

"Šuns giminėj gyvena, nė posniko, nė brosvos, galas jį žino kas per vienas," — bambėjo tėviškai ponas.

Mano galvoje staiga gimė žingeidumas, kaip greičiau susipažinti su juo, bet tą vakarą jo nebeteško matyti. Jis išsėjo arkliu į ganyklas, o man po vakarienės parodė virtuvėj mažą girgždančią lovą, kurioj turėsiu visuomet nakvoti.

Greit visi išėjo kitur gulti, likau virtuvėj tik aš ir nedidelė marga katytė. Oras čia buvo gausis ir visokiomis rugštimis dvokė. Iš visur dvelkė sunki karšto tyła, tik retkarčiais pakilus nuo sienos muselė lekė kur tai sutingusiai zvimbdama ir ant plytos purpuoja katytė: užnigti negaliu. Ko tai baisu truputį vienam, nejauku ir liudna. Pradeda blakės be galiesčio ryti mano rankas ir kaklą. Vartaus ir šiaip ir taip, tačiau vis neužmiegu, taip iki pat ryto akių nesud... Va

žiuriu jau ir aušti pradeda. Jau matos, kaip paraudę rytai blaško sutemas, kaip nyksta viena po kitos žvaigždės. Rytas vis labiau matos, kol galop suskamba virtuvės klingė ir įėjus tarnaitė numeta man nagines su pora sustyrusių lyg gargože autų.

"Kelkis, ginti laikas, karve jau pamelžiau," — sako ji. Atsikėliu ir vikriai vinoju kojas autais. Paskui ji man paduoda botagą ir duonos riekę smetona aptepta.

"Užvalgysi kol sniedonės pratsaisma, gtresnio čia, vyreli, nieko nelauk," — kalba mergaitė košdama piena.

Apsivelku, pasiimu botagą ir einu su ja į diendaržį. Ji atkelia didelius sunkius vartus ir šypsos tam pajam, apie kurį, vakar man šeiminkas apsakė. Jis ką tai kalba, juokias ir užmeta glėbį šiaudų ant galvos.

"Nustok, gausi va" ir vis šypsos.

"Gerai, kad anksčiau grįžai, Jokube, iš nakties, tu Petru padėsi gyvulių išvaryti ir ganyklas parodysi."

"Gerai, gerai," — atsako Jokubas ir mes išsivarom iš diendaržio siauron iš šalių po porą karčių užmeston gatvykėn. Šiandien nors pirma kartą mes su juo tesusitikome, bet gyvulius bevarant jau gerokai susipažinom. Išklausinėjo iš kur aš, koks ir kai viską papasakojau, jis storu pusiau dainuojančiu balsu pasakė:

"O tu brol nieko nepaisyk, viskas gerai bus. Žmonės visur gali gyventi ir visur yra gero ir blogo. Ot draugai busime, o tu skaityti ar moki?" — paklausė galop manęs Jokubas.

"Moku, net ir gazietas jau galiu paskaityti."

"Ot ir gerai. Knygų gausi, tik netingėk pas skaityti. Laidok bus. Iš knygų daug ko tu sužinosi ir paskui niekas tavęs neapgaus."

"Ponas sakė, kad tu Jokubai, esi netikęs, kalėjime buvęs."

"O tu jo neklausyk. Jo pilve daug taukų, bet proto galvoje maža. Jis skvailens už tavo naginę. Visuomet žinok, kad nusiryti tik dideli tinginiai ir kvailiai tegali. Kas dirba ir galvoja, to taukai nemyli."

Taip kalbasydami nusivarom ir į ganyklas. Jokubas pradeda arklus plugan kinkyti ir ką tai dainuoja po nosimi. Mano banda truputį išsisklaidžius skubiai peša drėgną žolelę, o aš žiuriu, kaip Jokubas varo ilgą, ilgą vağą per šmotą lauko. Sugrįžta vėl po koki žodį sušnekam. Jis matyt mėgsta daug kalbėti, o ir daug visko žino.

(Bus daugiau)

Juozas Jasinevičius.

IŠ CIKLO "JAUNYBĖ ŠVENCIANT".

Mano toly
Du klajunai, du aidai... —
Gimsta, miršta žemės broliai,
Mano toly
Du veidai,
Du klajunai, du aidai...
Lydi aušra,
Lydi saulė skausmo dienas,
Po žvairiausias mėnesienas
Klysta saulėti gandai
— Toliš vienas, — du veidai...
"Naujas Kelias"

ĮZEDIMAS

Vienas vyras vieną vakarą, vienoj salėj sėdėjo taksidu apsilvilkęs ir galvojo kaip ateis laikas, kaip dangus ir žemė nusiulenks. Priėjo pažįstamas, paprastai, deramai apsirengęs ir paklausė:

— Tai gal tamsta dainuosi, kad taksidu apsilvilkęs?
— Tai gal tamsta dainuosi? — klausimu atsakė tasai.

SANDARA

THE LITHUANIAN WEEKLY

Published Every Thursday at South Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA
ANTHONY A. TULYS, Editor
K. J. PAULASKAS, Business Manager.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS

Savaitinis laikraštis, leidžiamas kas ketvergas. Prenumerata turi būti apmokama iš kalno. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užrašymo. Metams kainuoja (Amerikoje) \$2.50; Kanadoje ir kitur — \$3.00. Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:

"SANDARA"

327 E Street, South Boston, Mass.

Entered as Second-Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Redakcijos straipsniai.

AMERIKOS DARBININKAI IR BOLŠEVIKAI

Pabaigoje praėjusios savaitės pasibaigė Atlantic City Amerikos Darbo Federacijos konvencija. Iš jos tarimų čia mes norime pabrėžti tą faktą, kad konvencijoje visi (išskyrus du) delegatai tvirtai stovėjo prieš bolševikus ir uždavė jiems didesnį basliu, negu nepersejai Anglijos darbininkai. Šitokio smugio Amerikos bolševikai tur but niekada nelaukė.

Per veną Chicagos organizaciją buvo pasiūlyta konvencijai rezoliucija reikalaujanti Jungtinių Valstijų pripažinti Sovietų Rusiją. Konvencija atmetė ją beveik vienbalsiai. Tik du delegatai balsavo priimti rezoliuciją. Prie to dėl šio klausimo tam tikras komitetas patiekė raportą, kuriame pažymima, kad Amerikos Darbo Federacija yra griežtai nusistačius prieš kruviną revoliuciją tose šalyse, kur egzistuoja demokratija ir kur gyventojai turi teisę išsirinkti sau patinkamą valdžią ir ją modifikuoti bei keisti balsavimo ir krašto konstitucijos priemonėmis. Taip pat pabrėžė, kad Amerikos Darbo Federacija yra absoliučiai priešinga bolševikų filozofijai ir bolševistinei valdžiai, kuri yra peršama iš Maskvos. Raportą sutiko didelės ovacijos.

Tas faktas aiškiai mum parodo, kad Amerikos darbininkai yra pilnai nusistatę prieš bolševikus ir kad bolševikų veikimas Amerikoje yra bevaisis.

Mum, atsivovaujant lietuvių darbininkų ir abelnai visos lietuvių visuomenės reikalus Amerikoje, svarbu prie tos progos pažymėti, kad lietuvių bolševikų veikimas Amerikoje yra dar tuštesnis, negu amerikony. Lietuviai darbininkai, kurie yra suklaidinti per tam tikrus demagogus, neprivalėtų taip lengvai praleisti pro galvas aukščiau paminėto fakto. Turėtų iš jo kai ką išmokyti — turėtų nors dabar suparsti, kad jie yra demagogų išnaudojami dėl muilo burbulio, kuris tikrai sprogs.

BUKIM PASIRENGĖ.

Pažangiuose Lietuvos laikraščiuose pradėjo pasirodyti žinių, kad kai kuriose parapijose klebonai jau pradėjo vesti kampaniją už krikščionis demokratų į Lietuvos Seimą rinkimuose. Kitur kunigas atsakęs krikščytį vaiką, kad kumas buvęs Valstiečių Liaudininkų partijos narys. Matėme p. M. Šleževičiaus radiogramą praėjusiam numeryje, kurioje pranešama, kad "Lietuvos Žinios" vėl konfiskuotos už reikalavimą pertraukti derybas su Lenkais.

Šitie faktai aiškiai mums parodo, kad Lietuvos kademai desperatiškai ruošiasi prie greitai busimų Lietuvos rinkimų.

Dabar yra momentas, kurį Sandariečiai ir visa Amerikos pažangi visuomenė privalo tinkamai išnaudoti. Mes butinai privalome tuojau pradėti visa jėga dirbti, kad suteikus kuo didžiausią paramą Valstiečiams Liaudininkams Lietuvos rinkimų kampanijoje. Jei šiuos rinkimus lamės Valstiečiai Liaudininkai, tada drauge su jais ir mes laimėsime ir visa Lietuva laimės!

Apžvalga.

KLAIDINGAI INFORMUOJA.

Amerikoje važinėjęs Valstiečių Liaudininkų atstovas J. Makauskis rašo "Lietuvos Ukiniuke" apie Amerikos lietuvius. Vienoj vietoj jis turi parašęs, kad

"1914 metais Socialistų Sąjunga skilo. Nuo jos atsiskyrė socialistai tautininkai ir sudarė naują politinę demokratine partiją Amerikos Lietuvių Tautinę Sandarą".

Mes nežinome iš kur p. Ma-

kauskis tuos "faktus" ėmė, bet vistiek jie yra klaidingi. Pirmoj vietoj Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara susiorganizuavo 1916 m. Antroj vietoj, 1914 m. Socialistų Sąjungoj nebuvo jokio "skilimo ir Sandariečiai partija susitvėrė ne iš nuo socialistų sąjungos atskilusių "socialistų tautininkų". Sandara susitvėrė iš žmonių, kurie buvo pažangūs, bet anap toli nesutiko su socialistų idėjomis. Tokių žmonių matės jau nuo 1909 m. ir jie neorganizuotai veikė ir vadinosi save tautininkais. 1914 m. sušaukus pažangiųjų lietuvių suvažiavimą Brooklyne, tie žmonės apleido

suvažiavimą, pamatuodami tuo, kad socialistai nesąžiningai nori kontroliuoti suvažiavimą. Čionai tautininkams daugiau paaiškėjo, kad jie butinai turi susiorganizuoti į disciplinuotą partiją, ką jie ir padarė 1916 m. Dabar tie žmonės vadinas save Sandariečiais.

Norintieji gali plačiau tuo klausimu susipažinti, perskaitę "Sandaros" 36 num. š. m. editorialą. Butų gerai, jei "L. U." pasistengtų atitaisyti tą klaidą:

"Kelias" rašo, kad buk "Vienybės" redaktorius J. O. Širvydas, viešėdamas Kaune davęs paskaitą apie Amerikos lietuvius. Paskaitoje p. irvydas eap pareiškęs, kad Amerikos lietuvių

"Partinėmis srovėmis pasiskirstymas maždaug toks: krikščionių 50%, Sandariečių 3%, komunistų 15%, ir socialistų 5%."

Mes nemanome, kad p. Širvydas butų taip kalbėjęs, bet vistiek "Vienybė" turėtų paaiskinti apie tuos "nuošimčius", nes jie toli neatatinka teisybei. O ypač kada imi proporcionaliai.

"NERIMTAS" KLĀUSIMAS.

Brooklyno klerikalų organas rašo, kad kas ten paklausęs kun. A. Šmulskščio, "dėlko jis neatsako ir protestus del išmetimo iš Seimo Griniaus, Bielinio ir Lapinskio". Šmulskštys atsakęs, kad neskaitęs tai rimtu klausimu todėl ir neatsakęs.

Mums rodos, kad klausėjui nėra svarbu, ar kun. Šmulskštys skaito tai rimtu, ar nerimtu klausimu. Svarbu tas, kaip visuomenė žiuri į tą incidentą. Jeigu visuomenė žiuri į jį kaip į rimtą dalyką, tuomet minėtas kunigas, ar kas kitas, negali išsisukinėti, prikišdamas "nerimtumą", ar ką panašaus.

Mes gi žinome, kad kaip Lietuvos, taip ir Amerikos lietuvių visuomenė, tatau skaito labai rimtu ir svarbiu dalyku. Juk kone visose lietuvių kolonijose nešama protestai prieš tokį nekulturingą klerikalų pasielgimą. Tad nieks negali nesiskaityti su faktu.

IS VIRŠAUS I APAČIA.

Bolševikų Antanas Bimba kviečia savo draugus lavintis Komunizmo tezių ir bara, kad Brooklyno lietuviai bolševikai esą labai dideli tinginiai, nes praėjusiais metais "Brooklyno (bolševikų) mokykla labai prastai vertėsi: mažai narių ją te-lankydamo, o kartais visiškai nesusirinkdavo."

"Draugas" Bimba nežino kame to priežastis. All right, mes jam pasakysime. Tamstų mokyklos neturi pasekmės dėl to, kad jose darbininkai bandoma "mokyti" "iš viršaus į apačią", o ne "iš apačios į viršų". Bimba negu moksytė savo pasekėjus "komunizmo tezių", išmokykite juos Lietuvos abėcėles ir tt. Paskui pramokykite juos, kaip nors kiek pasiluosuoti nuo vargų, su kuriais yra surištas jų gyvenimas. Paskui darbininkai gal jau pradės įdomauti ir teorijomis, kurios visi šventieji žino, kada bus pritaikytos prie darbininkų gyvenimo.

PASISKUBINO PERANKSTI.

Vienas Lietuvos laikraštis rašo: "Besiformuojant naujam kabinetui teko sužinoti tokių nuotikių. Vienas geras Vailokaičio bernas, užsitikrėjęs, kad jam bus duotas portfelis (jam buvę jau prižadėta ir net oficizuose paskelbta), užsisakė žinomą rubų siuvyklą vizitką ir smokingą. Bet papūtė kiti vėjai ir naujas balandėlis tą portfelį pagriebė. Vargšas kandidatas į ministe-

rius buvo priverstas atsakyti savo aukso svajonių ir vizitkos su smokingu".

SANDARIEČIAI GELBSTI "LIETUVOS ŽINIOMS".

Praeitą nedėdienį du Sandaros Apskričiai laikė suvažiavimus, kuriuose paskirta 65 doleriai aukų "Lietuvos Žinioms" padengti bausmę, kurią šiomis dienomis uždėjo valdžia sumoje 2000 litų už reikalavimą pertraukti derybos su Lenkais.

Pirmo Apskričio suvažiavime Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros vice-prezidentas Stasys Mockus nurodė, kad toksai klerikalų elgimasis yra praigaištingas ir kad Amerikiečiai, ypač Sandariečiai, privalo reaguoti į jį ir padėti Valstiečiam Liaudininkam atsilaikyti prieš kademų smugius ir tapti pergalojėjas Lietuvoje! Dalyviai šitą pareiškimą sutiko gausiu aplodismentu. Tuojau sudėta 40 dolerių aukų.

Antro apskričio suvažiavimas tą pačią dieną laikytas Waterbury, Conn. tam tikslui paskyrė iš savo izdo \$25.00.

Graži pradžia. Tenebuna tos aukos paskutinės.

MINI ČIURLIONI.

Lietuvos spauda plačiai mini a. a. M. K. Čiurlionies 50 m. gimimo sukaktuves. Čiurlionis buvo genialus lietuvių piešėjas ir kompozitorius. Jo kurybą ivertina ir svetimšaliai.

KAS GALIMA IR KAS NEGALIMA?

Vienas "Lietuvos žinių" rašytojas, kalbėdamas dėl "Šiaurinių Naujienų" redaktoriaus L. Vitkausko įkalnimo, pažymi, kad, esą, šandie, kademsam viešpataujant, tikrai nebežinai kas galima spaudzinti ir kas negalima. Nežinai ar turėtum eiti į kalėjimą, perspausdinęs kuriam laikraštijje kai kuriuos a. a. Vinco Kudirkos raštus, ar ne.

Klaidina kriaučius.

Paskutiniam amalgameitų organo "Darbo" numeryje rašoma, buk "Sandara" stojanti už "skebsšapes" ir einanti prieš kriaučių uniją. Tokią sufabricuotą melagystę galėjo įleisti į kriaučių organą tik p. Pruseika, kuriam terupi "pasaulinė revoliucija", o ne kriaučių reikalai ir gerovė.

"Darbas" yra leidžiamas lietuvių kriaučių unijitų lėšomis. Pruseika "Darbą" redeguoja, gaudamas algą iš lietuvių kriaučių. Jankauskas kriaučius "organizuoja", gaudamas atlyginimą iš lietuvių kriaučių. Tad visiem turi buti aišku, kad "Darbas", jo redaktorius ir lietuvių kriaučių organizatorius privalo tarnauti lietuviams kriaučiams unijitams. Tie žmonės privalo dėti pastangų palaikyti lietuvius kriaučius prie jų amato; jie privalo žiūrėti, kad lietuviai kriaučiai, budami dar gabesni už kitataučius savo amate, nebutų pravaromi iš darbo.

Paimkime pavyzdžiu Bostono. Čionai lietuviai kriaučiai unijitai ir dargi pastebėtinai gabūs amatninkai, tapo didžiūmoje išstumti iš savo darbo. Jų vietas užėmė žydai, arba italai. Daugelis lietuvių kriaučių turėjo susirasti kitokių užsiėmimų pragyvenimui. Taip pat daugelis lietuvių kriaučių, nenorėdami nutolti nuo savo pamėgto darbo, išstumti iš rubsiuvių fabriku, suorganizavo lietuvių kriaučių bendroves ir jose da-

ro sau pragyvenimą. Reikia dar pastebėti ir tas faktas, kad i tas bendroves įstojo nesena buvę veikliausieji kriaučių unijos nariai, kurie dalyvavo unijos valdyboj, bei įvairiose komisijose. Šitie žmonės juk gerai supranta unijos svarbą ir "skebsšapių" praigaištingumą. Todėl jei jie suorganizavo "Lietuvių kriaučių bendroves", tai jie padarė tai turėdami rimtų prežasičių.

Taigi, jei p. Pruseikai ir p. Jankauskui tikrai rupi lietuvių kriaučių reikalai, tikrai rupi unija, tai jiedu tegu tuojau pradeda ieškoti kelių kaip pašalinti tas priežastis, kurios verčia lietuvius tvirti minėtąs bendroves. Gaudami algas iš lietuvių kriaučių, tegu jie ir pradeda lietuviams kriaučiams dirbti; tegu sustoja varę propogandą už bolševizmą po kriaučių pastoge.

Šandie gi ką mes turime? Kriaučių organas "Darbas" virto bolševikiškos spalvos. Kriaučių redaktorius gauna algą iš lietuvių kriaučių, o straipsnius peizoja į "Laisvę", sapaliodamas apie "viso pasaulio darbininkų sukilimą" ir tt. Amalgameitai pasikviečia savo redaktorių kalbėti, tikėdamiesi iš jo išgirsti nurodymų, kaip lietuviams kriaučiams reikėtų užsivesti, kad pagerinūs savo buvį. Pruseika gi, atvažiavęs, drožia prakalbą apie bolševizmą, "kruviną pasaulinę revoliuciją", Chiniją, Indiją, ir panašius galus, kurie visiškai nesiriša su kriaučių reikalais.

Gal keletui ar keliolikai kriaučių tas ir svarbu, jei jie yra sufanatikėję bolševikai. Bet reikia neužmiršti faktas, kad prie amalgameitų priklauso ir katalikų ir Sandariečių ir visiškai bepartyvių kriaučių. Todėl pastariesiems p. Pruseikos ir Jankausko kalbos nepakankiamos. Pastarieji vietoj išeiti iš prakalbų su geru upu, išeina su prastu ir nupuolusiu. Gal tik dėl to kriaučiai ir nebelanko savo prakalbų. Štai kad ir pp. Pruseikai ir Jankauskui surengtose Bostone prakalbose susirinko tik tarp šimto ir pusantro publikos, kurios nemaža dats, žinoma, buvo nekriaučiai, o šiaip bolševikai, atėję "išgirsti Pruseikos".

Šitai gi parodo, kad ponai bolševikai, išsikverbę į lietuvių kriaučių priešakį, netiesioginiu budu stumia lietuvius iš unijos ir verčia juos organizuoti "skebsšapes". Tas gi kriaučiams yra blėdinga. Kriaučiai privalėtų tuojau pastebėti tą vdą ir stengtis veikiausiai ją pašalinti. Kriaučiai turėtų pareikalauti savo redaktoriaus atsaukti prasimanymą apie "Sandarą", nes "Sandara" visada stovėjo ir dabar stovi už kriaučių uniją ir už visų lietuvių gerą pasisekimą.

Kokie mes busime, kokie ne, pirmoj vietoj mes. privalome statyti savo reikalus, broliai lietuviai! "Sandara" yra lietuvių laikraštis, todėl ji ir stato pirmoj vietoj lietuvių reikalus, lietuvių darbininkų reikalus. Tų mato kiekvienas susipratęs darbininkas. J. K.

LIUBAVAS. Čia tapo įsteigta pašto agentura. Liubaviejiams didelis patotgumas. — Iykyko pavasarininkų šventė: ryte ketetas p-kių-u, vainikuotų ir kvietkuotų nuėjo į bažnyčią, paskiau vargamistros namuos pavalgė, pašoko. Gegužinę su-trukdė lietus.

Pagraužių dvare (Liub. vals.) rugpiučio 25 d. kuliamos mašinos volas pagriebė merginos A. Mikelskaitės drabužius ir besiuskudamas ją sunkiai sužeidė. Drabužius sudraskė skutuos-na.

Kita to pat dvaro mergina nusilaužė koją.

NETURINT KĄ VEIKT.

KUN. PAULIUKAS iš Brooklyno grįždamas iš Zydų žemės užsuko į Barceloną, Ispanijoj ir nuėjo paragėti Bulių Kovos, kur krito du buliai ir viens arklys, kaip delei nukankinimo tų trijų gyvulių publika iš galvos ėjo, staugė. Visame aprašyme tos Bulių Kovos, kun. Pauliukas bulių vis jaučiu vadino, nes rašyti bulius yra per daug gėdinga. Labai gal buti, kad ir tas žuves arklys buvo erzilas. Beje, žemiauriai sako, kad karvė nori veršio — vietoje buliaus. Bulius — taurus.

AMERIKONAS W. E. Johnson, blaivybės apaštalas, buvo apsilankęs ir Lietuvoje, apie kurią atsiliepia šitaip: Lietuvoje degtinę parduoda tikta valdžia — monopolis, kur dalį pelno skiria blaivybės reikalams; todėl reik daug degtinės gerti, kad butų daugiau pelno skiriama blaivybės plėtimui. Prieg tam degtinė iš Lietuvos yra šmugeliuojama į Latviją, iš Latvijos į Estoniją, iš Estonijos į Suomiją (Finlandiją), iš Suomijos į Švediją, iš Švedijos atgal į Lietuvą laivais ties Palanga — perpetuum mobile. Į Vokietiją degtinės nešmugeliuojama, bet iš Vokietijos degtinė yra šmugeliuojama visur.

Latvijos šmugleriai geriausiai pelnauja. Jie prisikrauna Rygoje laivą degtinės neva gabeni-mui į Estoniją, kuomi atgauna nuo valdžios visą maito mokestų ir išplaukę neva Estonijon naktįje užsuka žinomon vieton padaugyje ir visą degtinę parduoda Latvijoje, pelyndami nuo pirkėjų ir nuo valdžios.

Lietuvos katalikiškoji valdžia uždarė visus vietinius degtinės bravorus ir monopolką importuoja iš Čekijos, kuri yra prastesnė dar už amerikonišką "naminę" ir labai ėda širdį. Vienas didis valdininkas už pripiršimą gauna nuo Čekijos degtindarių po 10 centų nuo kiekvieno gortiaus degtinės įvežamos į Lietuvą. Lietuvos ukiniškai turi parduoti savo rugius eksportui, kurie galėtų buti sunaudojami degtinei-ruginėi ant vietos.

"LIETUVA" (Kaune) num. 177 rašo: "Dar budami pagonais lietuviai nepasizymėjo tokiems žiaurumais, kaip "krikščioniškos (tada jau jos buvo katalikiškos) neva civilizotos Vakarų Europos tautos". Taip rašo kun. Purickis. Vokiečiai, kryžiai, papos armija, Lietuvą kovė per 800 metų versdami priimti katalikystę, ta barbarų padarą. Kryžiojų ir obalsis buvo "Ego te baptizo in gladio" — aš jus krikštijū kardu. Reikėtų padaryti ištraukas iš Lietuvos istorijos, kaip Papos armija ėepijo lietuviams katalikystę.

Lietuvos švietimo Ministerija neleidžia į mokyklų knygynus Rubakino knygelės "Karaliai ir žmonės", kurią lietuvių kalbon išvertė A.-i.-B. (Antanas Kriščiukaitis, Vyriausiojo Tribunolo (teimo) pirmininkas). Švietimo Ministeris išskaitė minėtoje knygelėje-skiepijimą luomuų neapykantos — kad žmonės ne-laikytų karalių, valdytus patys demokratiškai be karalių.

Išvadą galima padaryti, jogei Lietuvos katalikiška valdžia siekia kokio karaliuko, nes katalikiška šalis tur turėti karalių. Katalikybė demokratijos nepripažista.

Prancijos pinigyno ministeris Caillaux buvo atkeliavęs į Washington nudildymui (sureguliuavimui) skolų, bet nieko ne-pešęs, turėjo grįžti. Prancijos skola Amerikai yra \$4,000,000,000, kurią atmokant po \$50,000,000 kas metai — išeitų 80 metų. Skaitant po 1% palukų pasidaro \$40,000,000 metams.

Bet geroji Prancija išmeta kas dieną po \$1,000,000 ramdy-mui Morokeičių, kurie yra pasiryžę išvyti prancus iš savo šalies.

Syrijos gyventojai irgi uja prancus laukan iš Syrijos. Lenkija negaudama nuo prancų paskolos smunka ekonomijoje. Gyventojai jau neima Lenkijos pinigų, kurių vertė kas diena mažėja.

Ir akyvaizdoje tokio krizio valdžios po senovei meta milijardus kariuomenėms ir ginklavimuisi.

KAZYS IR DĖDĖ

— Gut mornik, Kazy! Aš pas tave nunai atbidenau su linksma naujiena!

— Na, kas gi tokio, dėde?

— Gavau gromatą iš Lietuvos nuo brolvaičio, kuris praneša linksmą naujieną; rašo, kad šventėžerio Ukininkų Sąjunga gavo naują lyderį, t. y. vietos aptiekorių p. Dainauską, ta žinia, vaikel, mane linksmina, nes vietos cicilikam padarys galą.

— Mažas džiaugsmas tau iš to, dėde, nes tokis žmogus yra niekam netikęs, jam idėjinis darbas visai nerupi — jam daugiausiai gulį galvon šmugelis ir karjera daugiau niekas.

— Ne, čali, jisai orait vyras!

— Tegul jis bus ir orait, vyras, bet pasakyk man, dėde dėl ko jisai pastojo Ukininkų Sąjungon?

— Šito tai jau aš, vaikel, nežinau. Jeigu tu, dėde, nežinai, tai aš tau papasakosiu visa ką iš galo.

— Už netikusį tarnybos darbo atlikimą ir šmugelį buvo pašalintas iš mokesčių inspektoriaus vietos, tuomet p. D. neturėdamas kur dingti atsibildino šventėžery ir užsivedė vaistinę su karboliu valerani ir alejum, rycini, retkarčiais skaitydavo "Lietuvos Zinias", pa juokdavo katalikų draugus ir kunigus, bet idėjinio darbo, nei pirštu nepridėdavo nei šian, nei ten. Matai, dėde, jisai dirba tik ten, kur litukai kišeniui eina.

— Tai tu, čali, sakai, kad D-kaš buvo socialistas ir pajuokdavo kun. ir jų valdžią?

— Na, žinoma, kad taip.

— Užtai, čali D-kas yra kiaulė ne žmogus, be jokio nusistatymo, nes pirmiau baloje spiauna, o paskui iš jos geria, šito aš, vaikel, nežinojau — pasakok toliau.

— Nusibodo Dainauskui už kambarius mokėti nuoma, pradėjo nuosavą namą statyti, bet tuojaus pasidarė kišeniui fiš!.. Iekus su smulčia neatnešdavo simtinės. Vaistų iš jo nustojo žmonės pirkti, nes oaug brangiau už kitus lupdavo ir pasidarė bankrotas, o dar namas toli gražu nebaigtas.

Todel per valsciaus savivaldybių rinkimus p. D. su savo bioku prisiplakė prie pažangiųjų ir manė gauti Viršaičio vietą, bet pažangieji žmonės tuojaus suprato visus jo planus ir naudojimą piliečių, užtai viršaičio nepravėdė, už ką D-kas ant pažangiųjų labai užpyko ir prisidėjo prie Ukininkų Sąjungos, nežiurint to, kad su Uk. Sāj. lyderiu Česnavičium per saviv. rinkimus barėsi pjovėsi, kaip dvi katės maiše, vienas kitą ir teismu grąšino, abu kišo balsuotojam, vienas savo, kitas savo bloko lapelius.

— Bet juk jisai ir L. Banko visa galva. Direktorius ir viskas.

— Aš gi sakau, dėde, kad jo namas nebaigtas ir tam reikalui daug pinigų reikalinga, už tai p. D. į visas puses daužosi, kaip višta galo grabodamasi, už tai gi jisai — Seinų Apskritis valdybos narių Voznelį pašalinę ir pats jo vietą užėmė. Bauką taip pat pavyzdinčiai valdo, nes kuris nors iš narių užklausia kiek yra nuosimčių už pajus, besdras apyvartas, arba pareikalauja įstatų tuomet p. D. tiems Liaudies Banko nariams išplusta kaip tik moka.

— Tai reiškia, vaikel, jisai nenori, kad banko nariai žinotų kiek yra nuosimčių suo bendros kapitalo sumos, tuomet jam labai gera pasipelninti.

— Na, žinoma, kad taip.

— Kad jau tu, vaikel, viską taip gerai žinai apie p. D. papasakok man, kaip jisai patarnauja žmonėms su kooperatyvu, kurį iš Simno parsikvietė?

— Žinoma, viską savo pelnui; kuomet Simno kooperatyvo tarnautojai p ardavinėjo prekes, tuomet viskas žymiai buvo pigiau, bet kada p. D-kas tapo vedėju, tuomet viskas pabrangėjo, — žymiausi plusą padarė sau ant silkiių.

— Ir sakyk tu man, čali, kaip negėdą aptiekoriui silkės iš bačkos lupiti juk šiame dalyke galima visam išsipurvinti.

— Tame ir dalykas, dėde, kuomet tas ponas parvažiavo iš Vilkaviškio į šventėžerį tuomet ir nuvalytos silkės bijodavo pa imti su pirštais, nes sakydavo, kad rankos sutruksta; dabar gi raskoves pasiraitojęs lupa iš bačkos silkes kaip Yaipkė ir nei rankos netruksta.

— Dėkui, čali, kad tu man viską pranešei, bo aš nieko nežinojau, dabar skubu namo rašyti laišką švestežio klebonui ir įsakysiu, kad Dainauską pašalintų iš U-kų S-gos, bo jisai kaip kiaulė besotė visus iš vietų išės, viską vienas užims, nieko gero nepadarys, ant galo sprogs kaip varlė prieš jautį besipusdamas ir pražudys kunigų valdžią Lietuvoj. Šito tai jau aš, vaikel, bijau, katalikams nereikia tokių cicilikų, kurie ant kunigų keikia ir vėl pre jų lažosi. Gud bai, čali.

— Sudiev, dėde.

PANEVĖŽIO miesto burmistras p. J. Varevičius del "L. Žin." 195 n-ry iš rugsėjo 2 d. tilpusios žinios, kad Panevėžio Miesto Valdyboje Kriminalinė Policija padariusi krata, praneša, kad Kriminalinė Policija Miesto Valdyboje jokios revizijos nedariusi ir okių neteisėtų pasų Valdyboje išduota nebuvę.

KUN. PETKAUS BYLA PRIEŠ LAISVĘ

(Tasa nuo 1 pusl.)
Pirmą aktualiaus svarstymo dieną, advokatai pasakė įžangines kalbas prisaiškintiems. Apie tikrumą vertimų į angli kalbą buvo susitarkta abiejų pusių išanksto ir tas neužėmė tiek laiko, kiek Garmaus byloje. Petkų gina smarkus ir jaunus lietuvis advokatas Vencius. Komunistai nusisamdė advokatą Roe, kuris brangus ir, sakoma, geras. Apart jo dar yra jo pagelbininkas Lewis.

Įžanginėje kalboje Vencius nurodė bylos pamatą, išvadino gaspadinę Oną "gold digger" (pinigų ieškotoją), ir pareiškė, kad tikslas "L." straipsnių buvęs "paskandinti Petkų purve ir jį ten laikyti". Esą, straipsniai pagadinę jo reputaciją, charakterį, sumoje \$100,000.

Adv. Roe pareiškė, kad "L." tik aprašė, kas nutiko parapijos mitinge, ir Petkus niekad nesišulęs parašyti pataisymų ar atitaisymų žinioms apie tą mitingą, tilpusių "L."

Po kalbų Vencius šaukia savo pusės liudytojus ir pirmiausia pakviečia Petkų, kuris pasisako kiek metų kunigavęs, kur, kokiose organizacijos veikęs, ir tt. Po tilpimo straipsnių "L." jis netekęs vietos, kur gaudavęs \$6,000 į metus, jam suirę nervai, tapo pagadinta reputacija tarpe žmonių. Advokatas Roe iš visų spėkų bandė nepriekšti Petkaus pareikšti, kad "L." yra komunistinis laikraštis. Jam pavyko.

Roe, paėmęs klausinėti, išgauna iš Petkaus prisipažinimą, kad parapijonys senai ant jo urzgė, kaltino karbunkų tuštiniame; kad jis turėjęs bėdos su vyčiais, ir tt. Paskui advokatas įnešė į rekordus faktą, kad Petkus išleides knygučių vardu "16 metų kunigavimo atskaita", kurioje nušveičia ginčus su parapijonais. Paskui išgauna pripažinimą, kad nebandęs skusti gaspadinės Onos už užmetimus jos padarytus parapijonų mitinge lapkr. 4. Nebandęs skusti ir kitų parapijonų už panašių gandų skleidimą, tik skundžias "L."

Petkus apie rezignaciją iš parapijos dar kalbėjęs pirm negu tilpo straipsniai "L."

Ant to klausinėjimas baigėsi. Spalio 16-tą teisėjas vėl ėmė svarstyti nebaigtą Standard Oil bydą ir Petkaus tapo

atidėta iki ponedėlio spalio 19. Reikia pasakyti, kad ta byla lietuviams garbės nedaro. Sandariečių padėtis ir atsinešimas link jos, taipgi kėblus. Jei laimės Petkus — tai tas padrąsins ir kitus kunigus pulti lietuviškus laikraščius, kaip puolė Garmus ir Petkus. Jei laimės "Laisvė" — tai tas duos dar didesnio patunko jos doroje subankrutiniams vedėjams užgauliojančiai (sakysiu gatviškai) kolioti nepatinkamas ypatas.

Buvo progų susitaikyti abiem pusėms ir susitaikymas be teismo būtų buvęs sveikiau sia išėiga. Tik "redaktoriškas" onaras tokios taikos nepreleido.

V. Širvydas.

Chicagiečiai darbuojasi.

Chicagos Sandarietės ir Sandariečiai sujudo darbuotis. Štai spalio 31 d. rengia milžinišką "Halloween Night" Lietuvių Auditorijoje, kamb. 2, 3133 So. Halsted St., Chicago, Ill. Neabejojame, kad šį vakarą parems ne tik visi Chicagos Sandariečiai, bet parems abel-nai visi pažangūs lietuviai, atsilankydami į jį. Vakarą pelnas yra skiriamas Politinui Izdui. Valio Chicagos Sandariečiams šiame prakilniame darbe!

K. J. Paulauskas, Pol. Izdo sekr.

STAMBUS SAPNUOTOJAS.

Vienas stambus sapnuotojas vienam stambiam, sapnininke, vienam stambiam straipsnyje padarė vieną stambią klaidą. Tokią stambią klaidą, kad ji eina nuo straipsnio pradžios iki jo galo. Ir aukštai gerbiamas autorius į atitaiso sekančiai taip pat stambiai:

"O kur kalbama apie čia buvusius val. liaudininkų atstovus Natkevičių ir Žygelį, yra pasakyta: "Tuomet jau ("Sandara") redagavo tulas Balandėlis", o turėjo būti: "Redagavo tas pats Tulus."

Na, kas dar stambiai drįstų pasakyti, kad čia ne idealingo sapnuotojo kalbama. Kuris vyras, tai vyras ir be kepurės.

J. K.

NEGARSINAMAS BIZNIS NEDUODA PELNO

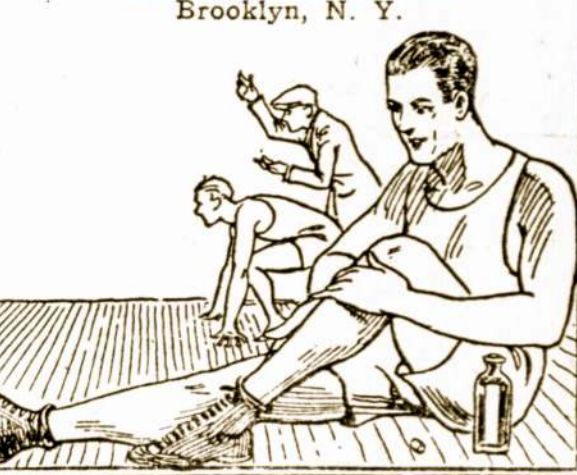
Niekas neali buti palyginama, kaip ištyrinimas su geruoju, smuoju

Pain-Expelleriu

Kai tik pastebit apsirėikimą falčio, tuojaus naudokit šį garsą namų pagelbininką, kad išvengus tolimesnių komplikacijų.

35c ir 70c vaistinėse. Tėmykit, kad būtų Inkaro vaizbaicnikis ant pakelės.

F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

Geriausias Dentistas

Skandanti dantys užkrečia visokias ligas. Nelaukęs ilgai, ateik pas mus, o bus visos ligos pašalintos.

ROBERT G. RUSSELL, Dentist
100 North State Street,
Ansonia, Conn.

Paieškojimas.

Paieškau savo vyro Kazimierio Zebelio, kuris 21 metai atgal išvažiavo iš Lietuvos ir apsigyveno Chicago. Paieina iš Tauragės miesto. Jeigu kas apie jį žino, ar jisai pats malonėkite atsiaukti jo žmonos antrašu: Tauragė, Stoties gatvė, Užkuro namas, Marijona Zebelienė, arba Marijona Gražienė, (Dilbukė) 57 So. 2nd St., Brooklyn, N. Y. Paskutinis paieškojimas, ba moteris nori ištekti. Už suteikimą žinios priderančiai atsiilyginsiu. Neatsisaukus laike trijų mėnesių, žinosime, kad jo nėra gyvo, ba 20 metų neturime jokios žinios apie jį.

(44)

NAUJAS IŠRADIMAS

DEKSNIO GALINGA MOSTIS' Gydo. Reumatizma, Rankų Kojų, Nugaros skaudėjimą, Šaltį, Kankų, Kojų, tipimą. Dusuši Galvos skaudėjimą, ir teip visokius skaudėjimus (tik ne ronas).

Tukstantai žmonių yra išsigyde o milijonai dar nežino apie tai.

Deksnio Galinga Mostis yra tiek verta aukso, kiek ir pati auveris au- lig ausdos gydymo.

Kaina 75 centai, \$1.50 ir \$3.00 ir 10 centu extra už persiuntimą.

Klauskite pas aptiekorius teip DEKEN'S NEW DISCOVERY OINTMENT.

Deksnis Ointment Co.
518 MAIN ST. BOX 352
HARTFORD, CONN. U. S. A.

Neleiskite Pleiskanoms Sugadinti Jusų Gražumą

Atsargiai prižiūrimi nagai, sveika veido išžiūra ar naujausios mados aprėdai nebus patėmyti, jeigu plaukai bus pilni pleiskanų. Nedaleiskite, kad tie įkyrus balti parazitai gadintų jusų gražumą. Naudokite

Ruffles

Kas vakaras per dešimt dienų ir pleiskanos tuojaus išnyks. Po to retkarčiais naudojant apsisugposite nuo jų. Ruffles narduoda juos visai išnykus po 65c, betnėk arba 75c tiesiog iš laboratorijos.

F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

DEL SKAUDANČIŲ RANKŲ

McQuade Velvet Penetrating Cream

Be skirtumo kokį darbą dirbi, padaro rankas sveikas, minkštas ir baltas. Šią mostį galima gauti pas:

McQUADE S. CORNER
Drug Store, Ansonia, Conn.

NAMŲ PENTINIMO

KONTRAKTORIAI.

Baltiname lubas, popieruoname, kelsomuojame, dedame plaisterius ir dažome. Visą taisome, darbas garantuojamas ir nebrangus.

A. SOBISCHEK ir A. V. J. ANDRIUSUNAS CO.
134 9th St., So. Boston, Mass.
Tel. S. B. 2827 M.

Parsiduoda Bottling Shop

Mieste, turinčiame 115,000 gyventojų. Naujausios mados tonikų išdirbimo šapa įrengta su visomis smulkmenomis. Prie to 4 trokai. Savininkas pasitraukia iš biznio. Parsiduoda pigiai. Rašykite Box 229, care of "SANDARA", 327 E St., So, Boston, Mass.

AMERIKA

IR AMERIKOS LIETUVIAI

Nauja, K. Gineičio, Lietuvos Atstovybės Londone sekretoriaus ir buvusio vieno iš "Lietuvos" redaktorių, išleista knyga apie Ameriką ir amerikiečius su 167 paveikslais draugijų, veikėjų, miestų, seimų ir taip toliaus.

Apdaryta į gražius apdarus, pusl. 352, stora knyga su persiuntimu — \$3.00. Be apdarų — — — — — 2.50.

V I E N Y B Ė

193 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

Visiškas Išpardavimas

Lai bus jums žinoma, kad šiom tarpu jūs nerasite visame Bostone pigiau nusipirkti formičius ir kitus namų rakandus kaip, kad galite nusipirkti pas mane.

Viskas pigiau negu ištikrųjų man pačiam lėsuoja. Viskas turi būti parduota dabar. Priežastis aiški — aš išeinu iš biznio, Nuolatinis kėlimas rendos už krautuvę, verčia eiti iš biznio. Patariu iš širdies pasinaudoti šia proga na supirkti formičius pas mane.

AUCTION SALE BUS TUOJAUS.

Bus visoki dalykai parduodami ant akšino šiom dienom: pirmadieny, spalio 5, seredoj 7 d. ir pėtnyčioj spalio 9 d. Tėmykite šitą skelbimą ir naudokitės musų barganu.

M. OLIM.

388 BROADWAY, SO, BOSTON, MASS.

P. J. Akunevičius

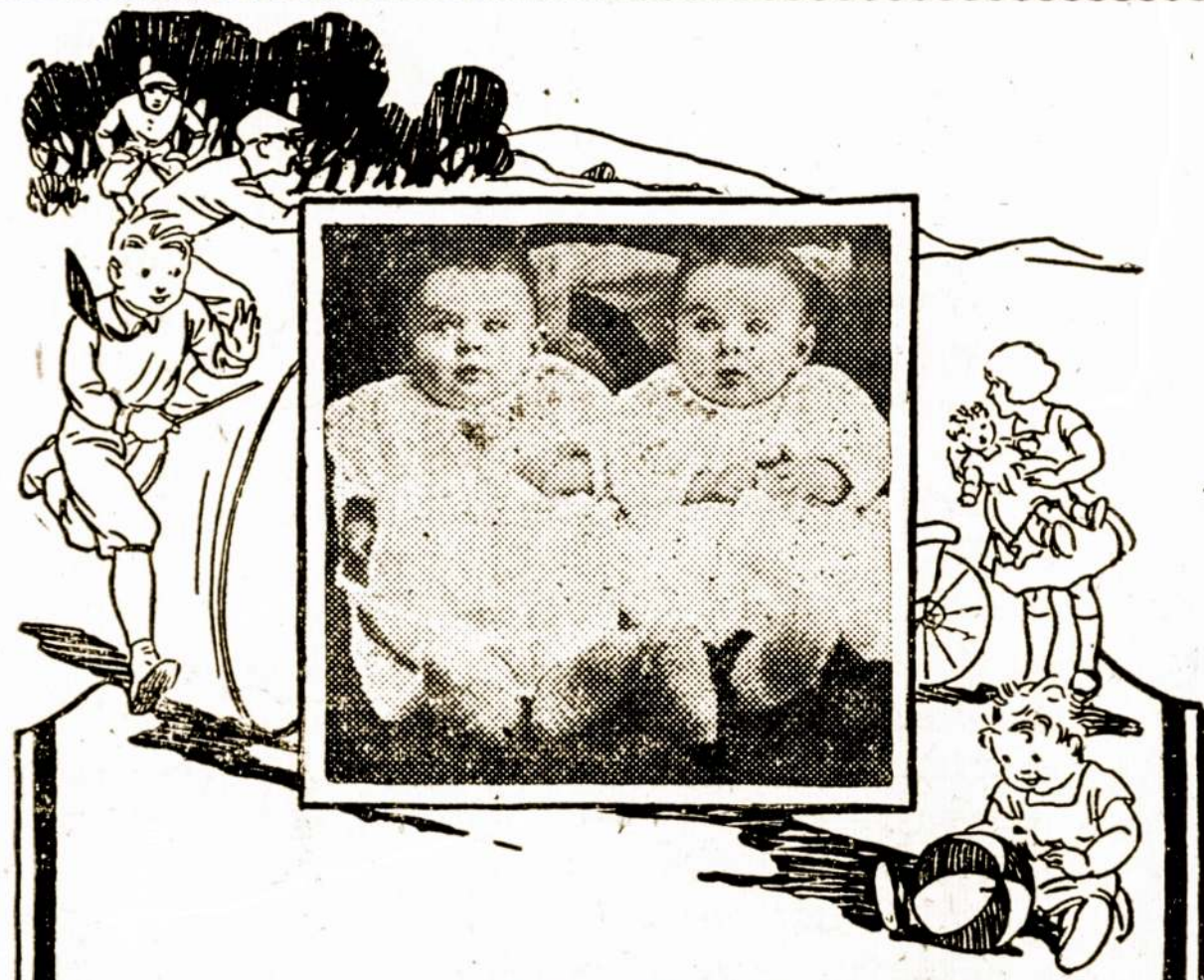
LIETUVIS GRABORIUS.

PERSIKĖLĖ Į NAUJĄ VIETĄ.

Suteikia geriausį paskutinį patarnavimą, todėl verta pas jį kreiptis.

OFISO IR GYVENIMO ANTRAŠAS:

820 E. 6-th St., So. Boston, Mass. Tel. S. B. 0183-W.

Štai Linksni Bambino Dvynukai

Negalėjo ramiai išsėti per 10 mėnesių. Dabar miega ramiai ir auga riebyn. Perskaitykit žemiau pacituotą laišką ir nuspręskit nupirkti bonką Bambino savo kudiškiui be jokio atidėliojimo. Šitas puikus kudiškių vidurių valytojas privalo užimti žymiausių vietą kiekvienoje naminių vaistų šėputėje.

"Gerbiemieji:—

Šiuo laiškų noriu jums ištarti širdingiausių ačiū už gerus vaistus, kuriuos man prisiuntėt. Per 10 mėnesių aš negalėjau ramiai primigti nei vieną naktį ir kaip greitai aplaikiu vaistus, kuriuos man prisiuntėt, tuojaus daviau savo kudiškiams ir po to jie užmigo ir ramiai miegojo visą naktį. Aš turiu penkis kudiškius ir mano nelaimėi iki šiol nieko nežinojau apie šituos gerus vaistus, kuriais yra Bambino. Dar kartą tariu ačiū ir linkiu, kad šiuos vaistus naudotų visos motinos. Jie padarė stebuklus mano kudiškiams ir dabar jie auga riebyn."

Mrs. W. K., New Britain, Conn.

Pareikalaukit dykai duodamo Bambino pavyzdžio ir Dr. Richterio Knygos Motinoms. Arba nusipirkitė už 35c bonką Bambino iš savo vaistininke šandien.

F. AD. RICHTER & CO.

Berry & South 5th Sts., Brooklyn, N. Y.

LENKBERNIŲ JUODŲ DARBŲ PĖDSAKAI.

Kad Romos katalikų bažnyčios kunigija Lietuvoje buvo ligi kaulo persunkus lenkomanija, tai šita amžiais neišdildoma tiesa jau kiekvienas blaiviau protaujantis lietuvis žino. Tik kada Lietuva tapo nepriklausoma ir kada tos nepriklausomos Lietuvos valdžia intrigu ir smurto keliu pateko tų lenkbernių grobuoniškuose naguose, tada noroms nenoroms ir jie pradėjo lietuviškai kalbėti ir dargi net lietuviškais patriotais rodytis. Maž čia tie amžini Lietuvos neprieteliai pamatė, kad reikia taikintis prie aplinkybių, nes kitaip nebus galima taip puikiai Lietuvą ir jos žmones alinti Romos internacionalo trusto naudai, jei jie neapsimaskavę laikysią savo numylėtos lenkomanijos.

Taipgi, kad Romos katalikų bažnyčios kunigija buvo, yra ir bus tikrai turčių klasės reikalų užtarėjai ir gynėjai, tai šandien irgi jau niekam nėra nežinomu faktas. Jie yra prisiėkę vergiškai tarnauti vien tik lobininkams ir ištikimai ginti jų klasės reikalus. Juk ne už ką kita, kaip tik už ištikimybę ponų klasei, caro valdžia jiems iš valstybės išdo algas mokėdavo; juk ne už ką kita, kaip tik už ištikimybę pliotokratijai, dar ir šandien kai kurios regresyvos valstybės jiems algas tebe-moka, neįskaitant jau Lietuvos, kur jie patys viską turi pasi-glemžę.

Netik visais praeities laikais, bet dar ir šandien Lietuvoje daugiau negu vienoj bažnyčioj lietuviams kunigai lenkams dvarininkams pirmiausia "polskai" evangeliją atskaito, o po to, kada proše panai iš bažnyčios iš-eina, tada jau "mužikams" lie-tuviškai pradeda evangeliją skaityti ir pamokslus sakyti. Tik dabar, žinoma, tie lenkber-niai mokina Lietuvos kaimiečius, kaip ir už kokius kunigų pakalikus jie turi balsuoti, kaip žydų parašus degutu užtepti ir t.t. Bet seniaus jie sakydavo Lietuvos žmonėms šitokius pamokslus:

"Dievas ketindamas sava garbe praplinti po Lietuvą, davė tame cese musu praboczems, dar pagonais buwusems, didi narsuma ir galibe. Wisa ta galibe ir sila Lietu-wos butu wekėj prazuwusi, kad nebutu jaj Diewas dawes padarit sandora amžinos wienybes su lenkais. Kilo tarp kunigaikscziu ir bajoru to-kios rejestis ir neapikanta, kad jeme tarp sawes artimjausi-genczej ir tikri brolej smaugi-tis ir pjautis kajp žweris. Ne-iszpasakiti pasidare krauja praleimaj ir bledis. Niekas niekam ne wierija, wisi wisu bijoja. Toke buwa sumiszimaj, kad Lietuvai artinos paskuti-nis galas. Jei tuoczes Apweiz-da Diewa ne but parodžius wienybes Lietuvus su Lenkais, butų tos nelaimės prasilgine, gūdu kunigajkszczej ir ponaj butų isz po Lietuvos waldžios iszsiwerže lietuwninkai ir wef Mongolams ing werguwe pa-puole ir mahometonajp pawir-te, o Lietuwa ing križoku na-gus pakliuwusi, ing luterus ir wokieczius persikejtusi.

"Wieszpats Diewas Lietuwa nuo prazuwus iszgelbeja, ap-szwiete, pałaimina ir gausiomis dowanomis ir łokomis apipile per lenkus. Lenkai tada jau nog keturiu szimtu metu bu-wa katalikajp! pilni buwa Diewa bajmes, mejlės ir tikra moksla; ju giweminas buwa szwentas, paredimaj tejsingai ir garsį narsibe. Lesku Kunigi, iszmoke lietuwiszkos mokslus, wisus ponus, bajorus ir žemes

iszmoke poteriu. Iki musu ga-dines lenkaj lietuwninkams ir žemajczems, kajp tikriems sa-wa krikisztwajkams, mokiti-niems ir broles, laimeje ir nelaimėje werni ir mejlingi iszbuwa. Wisa musu žiame per daug metu buwa dideliu brangumu lenku, už mumis galwa padejusiu, krauju apsz-lakstita, o ju kaulaj drauge su musu prabocziau kaulajp po wis-us kapus illsis. Tokius priete-lius, mokitojus ir apginejus Diewas mums dawė."

Na, ir raskit jys man Lietu-voje kokią kitą žmonių luomą, arba nors koki įžymesnį indi-vidualą, kuris galetu taip cinis, kaj garbint nuomazius Lietuvos ir jos žmonių neprietelius len-kus, kaip juos per keletą šimt-mečių garbino Romos katalikų bažnyčios lietuviški kunigai wi-suose Lietuvos kraštuose. Net musų lietuviški bolsėvikai, kurie taip pat yra paskendę ru-somanijon, kaip kunigaj lenkoma-nijon, o visgi iki šiol dar neiš-drišo sakyti lietuviams taip žė-mai lenkti galvas prieš rusus, kaip kunigaj klupdė Lietuvos žmones prieš proše panus.

Čia paduotos citatos yra pa-imtos iš vienos brošūros, žino-mos kaip "Paskutinis pamokslas wieno žemajcziu kunigo priesz smerti." Šis "pamokslas", matomai, Lietuvos išsigimusiems kunigam taip patiko, kad jie at-spausdino jį net atskiroj brošū-roj ir platino visose parapi-jose po visą Lietuvą. O reikia atminti, kad Romos katalikų bažnyčios kunigai yra stiprai organizuoti ir greistai discipli-nuoti, ir pas juos atskiros nuo-monės nė jokiam reikale nėra. Taigi aišku, kad šis "wienas žemajcziu kunigas" kalba visų lietuviškų kunigų lupomis. Ir štai ką jie toliaus sako:

"Isz lenkiszku kiningu wisa Lietuwas szwiesa, isz Inekisz-ku prikłodu wisa musu krik-yszczioniszka padoribe ir Die-wa bajme iszstekeja.

"Imdama nog lenku tokes geribes, Lietuwa ne buwa nie-kiek priesz lenkus pažeminta, bet ant wisa ko su jejs sulig-inta: tureja per wisus lajkus sawa statuta ir tribunoda; sawa senatorius, wiresnibes ir wisus pardedkus; sawa sejma, waiska ir skarba; sawa akade-mija Wilniuj, wisokes iszskatas ir seminarijas; sawa kalba, knigas ir literas; sawa lajswie ir wisa pasielgima.

"Lengwibe giwenna budawa neiszpasakita. Žmones warg-dienej, pakol pagonajp buwa, buwa labaj, prispausti ir szu-nies weitoj laikomi, kaip ir lenku kmotkaj; prijeme krisz-ta lengwibe aptureja. Kaj wisa waldže, tajp ir wisas pawi-nastis ir atsakimas guledawa ant wienu ponu ir bajoru. Jiems ir po tribunodus sudit, ir ant sejma paredimus darit, ir wisoki kasztai ant tewines det, ir bažniczes funduszajp apwej-zet, ir patiem sawu kasztu rejkedawa už wiera ir tewine ing waijska stot. Wisa mužiku sunkenibe, ant nedelios bent po dwi ar tris diesas siust dar-bininka ing baudžiawa dwara lauku iszdirpt, ir sargiba ad-but. Bet užtaj, sededawa sau ant pona žiames, kurs juos nog wisokiu kriwidu abgindawa: o užtikus neuradzajams, ar ki-toms kokioms nelaimėms, duo-dawa isz ówara sekla, majsta, galwijos ir trobesius. Wisi mu-žikaj budawa gan тұrtingi ir linksnus; laukaj ir gires ju dainomis klambedawa. Ponaj juos lajkidawa kajp sawa szej-mina, o mužikajp ponus kaip sawa tewus.

"Tejp Wieszpats Diewas

lietuwninkus ir žemajczius bu-wa apwejejes per wienibe su lenkajp. Priimdami juos ing priegiecbsti Szwentos Bažni-czios Katalikiszkos, wisus skarbus sawa apwejzdos ir mielaszirdistes ant musu isz-pile. Tada užtwina ant Lenku ir Lietuvos herezijos bambizu ir luteru. (Vai Jėzau! koki tai baissi nelaimė patiko tuos išsi-gimėlius Lietuvos kunigus. — J. Š.) Bemaž wisi ponaj ir ba-jorai paniekina Szwenta Wiera Katalikiszka ir heretikajp pawirsta; o sakidami, kieno ir žiame ir walia, to turi buti ir wiera, jeme žmones werst ing herezije, parsakiodami kuni-gus, zokoninkus ir Wiskupus, newożodami ir pleszdami baž-siczes, dergdami szwentenibes. Tamē cese ir ko ne wisa žė-majcziu kunigaiksziste ing herezijos spanstus pakluwa, taip jog tiktajp septini teliko žemajcziuose kunigai katali-kaj. Szwedaj heretikajp ne kar-ta po wisa tewine neiszpas-a-kitas bledis padare.

"Tarp žmonių swietiszka stona ne wisi ira ligios dwa-ses; kursta žemajczius, idant neapkenstu lenku (ak tu, Wieszpatie! kokiōs tai baiseny-bės! — J. Š.), pjūdą mužik-us, idant niekintu ir kriwidin-tu ponus ir bajorus katalikus; wadindami ir juos miatežni-nkajp, mužikų wargintojais, o patis sawe statidami gelbeto-jejs ir geradejejs.

"Wisi tokie rejkalawimaj ir pjudimaj priesz ingi ira Die-wuj ir Szwentaj Bažniczej Ka-talikiškaj; todėl ju katalikaj klausiti ir iszpilditi negal. Kajpgi mes žemajcziej, katali-kaj, galetumem neapkensti lenku, kataliku, sawa krikiszta-tewiu ir broliu szwentame ti-kejime (na, žinoma. — J. Š.), milincziu mus szirdingajp, troksztancziu mums gera ir draug su mumis kencencziu persekiojima už wiera katali-kiszka. Wieszpats Diewas per lenkus prijeme mus ing Szwenta Bažnicze, tikruojų mokslu apszwiete, nog wisokiu nelajmiu tajp daug kartu iszgelbeja, dangiszkomis ir žiamiszkomis łokomis apdo-wanoja, — neapkendami gi ju, taptumem newiernajp Die-wuj, kurio Apweizda ta szwenta musu su lenkajp wienybe parode."

Aiškiau jau niekas negalėtu pasisakyti, kaip čia pasisako Romos katalikų bažnyčios lie-tuviški kunigai, kaip jie per šimt-mečius atkakliai stoji ir gynė lenkų dvarponių interesus Lie-tuvoje ir garbino pačius lenkus. Jie ciniškai wadina lenkus lie-tuvių "krikštateiviai", nes nie-kas kitas, kaip tiktai lenkai bi-zunu, kardu ir ugnimi įbruko lietuviams katalikybę ir, taip pa-sižaboje, kad jie nė vertki ne-galėtu, lupu, lupa ir dar ilgai lupus lietuviams po devynis kai-lius ir kraus Romos juodojo in-ternacionalo trustui milžiniškus turtus. Toliaus jie "šlovina" lenkus "mokytojais", "broliais" ir "apgynėjais", nes niekas ki-tas, kaip tik lenkai išmokino lie-tuvius kunigus, kaip jie turi mulkinti ir alinti Lietuvos liau-dį ir iš to turėti sau riebę, tin-giną ir ištvirkų gyvenimą.

Bet tai dar neviskas. Šie Lie-tuvos kunigo credo pareiškimai reiškia ką nors dar daugiau. Jie, kaip ir visas Romos katalikų bažnyčios mokslas, yra neatmai-nomi. Patp Papa yra neklaidin-gu ir jo trusto atstovų tikslai yra amžini. Ir todėl, kaip ma-tom, jie čia net pakartodami pa-brėžia, kad lietuvių, tai yra lie-tuvių kunigų su lenkais wieny-bė yra šventa ir amžina. Tad, rodos, bus nesunku dasiprotėti bet kam, kokiais tikslais šian-dien kunigų valdomoj Lietuvoj

po klebonijas slaptai, bet lais-vai lando ir vieši visokie lenkų šnipai — jezuitas Zacchinni, Adolf Nowaczynski, Edward Kop, kun. Klisko ir kiti? Ar galės kas gincyti, kad jie ten nekonspiruoja prieš Lietuvą ir jos žmones. Ar jie nekonspiruo-ja prieš Lietuvą ir jos žmones laikydami Copenhagenę slaptą konferenciją, apie kurią nė Lie-tuvos Seimas meko nežinojo iki tam laikui, kada užsienio spauda jau pradėjo apie ją plačiai ra-syti, tada tik jau ir Oficialė Lietuvos Telegramų Agentura (Elta) paskelbė, kad derybos iš-itesų eina, bet jų tisklas esąs tiktai "sutvarkyti miško pluk-dymą Nemunu". Paskui, rugsė-jo 7 d., ji pranešė, kad tos de-rybos jau nutrukusios. Lenkai, girdi, atsiskak "savo reikalavi-mų del gelžkelių, sielininkų ir kitų". Bet užsienio spauda, Chicago Tribune, pavyzdžiu, pranešė, kad

"Lenkų-Lietuvių konferencija, susirinkusi Copenhagenē iš-sprendimui ginčų del Klaipėdos ir Vilniaus ir kitų nesuspriati-mų tarpe tų dvejų tautų, per-traukė savo posėdžius, kad da-vus progos gauti naujų instruk-cijų iš savo valdžiu. Posėdžiai wėl prasidės spalio 10 d."

Taigi aišku, kad tos derybos buvo ne nutrauktos, o tik per-trauktos ir kad toji konferenci-ja buvo laikoma ne reikalu "miško plukdymo Nemunu", kaip kunigų cenzuruojama Elta pranešė, bet Klaipėdos, Vilniaus ir kitų nesutikimų reikalais. Bet tikrenybėje kas ten buvo svarstoma ir kas nutarta, tai nė užsienio spauda tikrai nesuži- nos, nė pati kunigų užsriubuota Elta tikros tiesos swietui nieka-dos nepasakys. Kun. A. Šmulšk-čio wadamį kritikai jau per-daug išgudrėję yra, kad pa-reikšti Lietuvos "mužikams", kokias žabangas jie taiso jiems. O kad jie su lenkajp taiso Lie-tuvos žmonėms kokias nors ža-bangas, tai nė wienas blaiviau protaujantis lietuvis apie tai nepaabejos.

Swiete jau nėra tokios niek-šystės, kuri Lietuvos išgveru-siem kunigam ir jų vergiškai palankiem pakalikam but per-daug bauri ir negalima. Tik pamastykit —

1) Jeigu jie net neparaude gali mielai laižyti batus smur-tininkų patronui Papai tuoj po to, kai jis padovanojo lenkam išplėštą Lietuvos širdį Vilnių.

2) Jeigu jie net nekruptelėję ginkluotos policijos pagelba gali laukan mėtyti, kaip šunis, tautos rinktus atstovus iš Sei-mo! ir dar tokius, kaip Dr. Gri-nius, kuris visą savo gyvenimą paukojo kovoms už Lietuvos nepriklausomybę!

3) Jeigu jie šaltai gali tremp-ti Dievo žodžiais prasidedančią Lietuvos Konstituciją! ir sykiu Lietuvos piliečių žodžio, spau-dos ir susirinkimų laisves!

4) Jeigu jie barbariškai ink-wizicinet priemonēm gali tor-turuoti politinius kalinius, kad tie net iš proto turi išėiti!

5) Jeigu jie su ciniška šyp-sa gali smaugti pažangiuosius laikraščius ir terorizuoti jų redaktorius!

6) Jeigu nedrebėdami gali klastuoti ir išbraukinėti iš Sei-mo protokolo jų smurto žygių užrašus, pav., Seimo įvykiai bir-želio 20 d.!

7) Jeigu jie beširdžiai gali mėtyti našlaičius iš prieglaudų namų ir jų wieton tupdyti fran-cuzes ir lenkes wienuoles!

8) Jeigu jie ramiais laikais gali skelbti visam krašte karo stovį, ypatingai Seimo atstovų rinkimo metais!

Visa tai rodo, kad tie žmo-giškumą praradę lenkberniai valdis durtuvo pagelba nepri-klausomą Lietuvą tik ligi tol,

kol jie galės ją liuosai alinti sa-vo luomo ir Romos trusto nau-dai! Bet taip greitai, kaip tik Lietuvoj pasirodys užtektinai stiprį ir jų teokratiškam viešpa-tavimui pavojinga demokratinė opozicija, jie atwira širdim pa-sikwies iš Varšuvos p. Želigow-ski, kad jis su savo gaujomis banditų atpleškėtu Kąunan ir sukrušęs Lietuvos demokrati-bės spēkas padarytu lietuvių su lenkais tikrai šventa ir amžina wienybe. O p. Želigowski ir wi-si Varšuvos godų ponai, kaipo lietuvių "krikštateiviai" ir "ap-gynėjai", na, žinomas daiktas, kad tokį savo "krikštawaikių" pakvietimą mielai priims ir jų reikalavimus uoliai ir patenki-namai išpildys. Tai jau žinomas faktas. Ir Lietuvos kunigam ta-

da bus jau pilnai užtikrista at-eitis.

Todelgi, ateisančiais Lietuvos Seimo atstovų rinkimais kiek-wienas Lietuvą mylintis ir jos žmonių laisvę branginantis žmogus čia, Amerikoje, ir Lietu-voje turi padėti visas savo dwa-sines ir medžiagines spēkas, kad visiskaj parbloškus Lietuvos iš-sigimusių kunigų wiespatawimą, kol jie dar visiskaj neturi pak-lupdę Lietuvą po savo "krikštate-ivių" kruwinojo imperializmo letėnā. Te prasmenga Varšavos imperializmo bernai! Te prasmenga Vatikano žandarai! Te prasmenga lietuviški išsigimė-liai! Valio nepriklausoma demo-kratinė Lietuva!!!

Julius Švitra.

Lietuvos žinios.

KLEBONAI SKELBIA SEIMO RINKIMUS.

GIRKALNIS. Raseinių apskr. Sekmadienį rugš. 6 d. š. m. wietos bažnyčioj kunigas wietoje pamokslu papasakojo tik ant bačkos sakyti tinkamą agitaci-ją. Minėdamas neseniai mirusį kudikį, welionio tėvus išwadino ciciiluokais, mat, tėwelis žinojo, kad welioni otėvai priklausė v. l. Paskui priminė, kad esą laksto wisoje apielinkeje bedievių agitatoriai, organizuoja šėtoniš-kas kuopas, t. y. v. l. Taigi ir mes, sako, kataliaki, susirinki-me šandien ir rašykimes į šwentas katalikiškas draugijas, bo seimo rinkimai nepertoli. Mat, buvo atvykusi kažin kokia studentė raudonkepurė, kuriai pavyko vos tik kelios dawatkėlės suorganizuoti.

BAŽNYČIA — BIZNIS, TIKY-BA — POLITIKA.

ŽEMALĖ. Mažeikių apskr. Smarkus wietos altarista pradė-jo nepriiminėti walt. liaud. pil-mais. Štai rugpiučio 29 d. k. l. Reivita pakvietė savo kudikiui krikšto tėwu walt. liaudininką Rutkauską. Kun. Balutis su wi-su smarkumu koliodamas puolė Rutkauską, pavarė jį, o kudikį pakrikštijo be kumo. Dabar žmonės kalba, kad tas krikštās neturi wertes ir tėwas žada eiti ieskoti kito kumo ir krikštijti iš naujo.

LIETUŠ.

VELIUONA, Kauno apskr. Nuo lietaus upės, pelkės ir upe-liai patwino kaip pavasarį. Ne-munas patwinęs apsēmė darži-ninkų bulwes. Vasarojai kai kur jau nupiauti, kitur dar ne, guli wandens apsemti, ankštiniai bul-wės, dobilų atolai puwa, o ypač Girininkuose. Lyswės neartos, negalima įeiti į pudymā.

Ukininkai susirupinę kaip reikės rugius įšėti ir wasarojų suvalyti. Javų kainos turguje pakilo.

KADEMAI RUOSIASI Į SEI-MO RINKIMUS.

TAMOSIAI. Welionos walsė. Tamošių Kat. Marcinkaitė smarkiai darbuojasi po Rasei-nių apskritį, wazinėja su mitin-gais ir sawo paskaitomis, šmeiš-dama pažangiuosius, stiprinda-ma nusmukusių klerikalų orga-nizacijā ir šiaip nori patraukti ramius žmones prie kademų.

"L. U."

KLIBIAI (Kretingos walsė. ir apskr.). Iš rugsėjo 20 į 21 d. Klibių kaime ukininko Tiškaus klipo apipiaustyti du arkliau. Ste-wėtina, kad tam žmogui, kuris darė tą nelemtā darbā wisi jau-kaltas gywyls, kad jį reikia taip žudyti. Juk ir gywyls turi tokius pat žaumus ir jaučia taip, kaip žmogus. Toks darbas yra laukinių žmonių, o ne kul-turingų piliečių. Laikas, au lai-

kas suprasti ir stiprinti savo žmoniškumo žaumus, kad mu-sų nekaltį gywuliai nekentėtų.

BUDRIAI (Kartenos walsė.), Kretingos apskr.). Šiemet kasa-mose kapų duobėse buvo atras-ta žvilgančių akmenukų. Tarp ko kito buvo rasta nenaturalaus didumo plytu, kurios sawo didu-mu wirsijo pas mus wartojama-sias plytas. Stebėtina, kad tų duobių dugne mušant į žemę skamba. Manoma, kad tose wietose yra buvę dideli sklepai ar kas nors kitas ypatingas.

GIMNAZIJA ISIRO.

RIETAVAS. Šiais mokslo me-tais Rietave iš besiwystančios gimnazijos liko tik progimnazi-ja, nes į aukštesnes klases ne-atwyko mokinių ligi reikiamo-kworumo. Žmonės apgaleistauja gimnazijos žlugimą, nes Riet-ave gimnazija buvo patogioje wietoje — dvaro parke ir turė-jo erdvius muro dvejų aukštų namus, be to, šiemet išremonta-vo visas 8 klases.

"K. ž."

PAŠEŠIŲ NAUJENOS.

ANTNEMUNIS. Pas mus iš-ėjo naujas juokingas įstatymas. Kada išrenka wirsaitį, tai jis per visą laiką, kol tarnauja, nemoka jokių mokesčių (tik ima). Bet leidžiant minėtā įstatymā jie pamiršo parašyti, kad jis jų ne-mokėtų ir "šlužbą" pabaigęs, nes kaip tik "išmeta" ir "pony-stės", tai reikalauja už visą lai-ką sumokėti — dar ir su pa-bauda. O ką, ar ne juokingas įstatymas?

VIŠAKIO RUDA. Nuo pawa-sario čia įsteigta ir wiekia pašto agentura, kurioj paštas gau-namas iš Kazlų-Rudos stoties tris kartus į sawaitę: pirmadie-niais, ketwirtadieniais ir šešta-dieniais. Agenturoj gaunama ir priimama paprtsta ir apdrausta korespondencija, o taip pat par-dawinėjami pašto ir žymimo mo-kesčio ženklai. Žmoneliai labai patenkinti, kad dabar del ap-drausto laiško nereikia žygiuoti 10 kilometrų Kazlų Rudos paš-tan. Agentura esti Wartotojų Bendrovės bute, geroj ir patogioj wietoj (prie trakto, arti walsčiaus raštinės ir bažnyčios) ir jos wėdēju yra Bendrovės wėdėjas p. Kiškis. Wisa taj gerai, tik kaž ko del agenturos štampas pagamintas: "Wišakių-Ru-da" čia yra tik wienas "Wiša-kis", o taip pat ir žmonės wi-sada tariā "Wišakio Ruda", o ne "Wišakių". Ar nevertėtų šį mažmožį paštų Walydžiai patai-yti. Taip pat neprošaij butų prawesti ir telefona, apie kurį walsčiaus ponai senai jau rupi-nasi, bet tik del kokių tai prie-žasčių negali tai padaryti.

"S. B."

MOTERŲ SKYRIUS

VYRŲ IR MOTERŲ ŠIRDYS.

"Mergų širdis neteisinga, Jinai myli tris šimtus; Pasigavus sau laimingą, Nusijuokia į kitus. Šiandie, myiu, tau sakytu, Rytoj kitam tris bučkus; O kai kitą pamatyti, Vėl kraipyti jam akis".
Taip rašo p. Tulyš savo "Paskutinėje puotoje", o p-lė Vėjų Sesuo specialiam straipsny t užtvirtina kaip gryną teisybę ir daduria, kad p. Tulyš tikrai žinąs, ką jis rašas tose stanzose.

Aš sakau, kad tose stanzose nėra pasakyta tikra teisybė. Jos yra melagingos. P. Tulyš galėjo jas terašyti upo pagautas, arba įniršęs ant vienos kokios merginos. Išsiblaivęs nemanau, kad jis tai rašytų. P-lė V. S., jei būtų širdyje tokia p-lė, kaip varde (?—Red.) irgi negalėtų tom stanzom pritar.

Merginų širdys yra teisingos. Jos jei myli, tai myli vieną, o ne tris šimtus. Vyrų širdys tai yra neteisingos. Jie tai myli tris šimtus. Net psichologija t užtvirtina sakydama, kad moterys savo meilę yra monogamistė, o vyrai polygamistai.

Jei tose stanzose būtų nors truputį teisybės, tai jos skambėtų sekančiai:

"Vyrų širdis neteisinga, Jinai myli tris šimtus. Pasigavus nelaimingą, Nusijuokia į kitus. Šiandie myliu tau sakytu, Rytoj kitą apkabintu; O jei daugiau pamatyti, Paskui jasias ir kraplintu."

A.

AR MEILĖ YRA TOBULA, AR KVAILA?

Ar meilė yra tobula ar kvaila, priklauso nuo individualio žmogaus ir nuo to, ką jis užvadiname meile ir kokią vertę j turi jo gyvenime.

Man rodos meilė, kuri myli tris šimtus yra kvaila, žema ir netikra. Ta meilė pasielgia taip, kaip p-lė Vėjų Sesuo citavo. Meilė, kuri myli tik vieną, kuri išaukia žmoguje viską, kas yra aukšta, prakilnu ir gera ir už kurią žmogus esi pasiryžęs labai daug paaukauti, yra tikra, aukšta ir tobula. Ji taip niekad nepasielgia, kaip p-lė Vėjų Sesuo citavo. (Nes tobula meilė randasi vien pas tobulą žmogų. Joks žmogus su sveiku protu negali pasielgti panašiai p-lės V. S. aprašymui).

Tobula meilė yra visuomet teisinga ir patvari ir kartu traginga. Tobulai meilei neteks savo idealo yra beveik smertis. Jis jos niekad nepamiršta. Ji jo mintyse visuomet gyvena. Kvailą meilę galima pamiršti į porą valandų ir eit kitos ieškot. Aš sakau, kad meilė gali but ir tobula ir kvaila. Tas priklaus vien nuo ypatos. Jei mes duosim tikrą tobulą meilę ir tokios reikalavim, tai tokią ir gausim; jei duosim ir reikalavim kvailos meilės, gausim veidmainingą, kvailą meilę.

A.

DIVORSAI.

Skaičiau laikraštyje, kad viena pora gavo divorsą ir už dviejų valandų vėl paėmė šliubą ir abudu verkė dėl to, ką jie pirmą buvo padarę. Atsitikimas pasirodė įdomus; aš pasistengiau patirti tos šeimynos praeitį. Prieš apsisvant, jiedu draugavę per trejus suviršum metus.

Laikraščiai pilni aprašymų apie divorsus. Sakoma, kad esąs Amerikoje vienas persiskyrimas ant kiekvienų aštuonių porų. Tai skaitlingas persiskyrimas.

Daug priežasčių tam surandama: pakilęs gyvenimo stovis, brangumas, bažnyčios stoka, industrija, moterims pro-

gos, "lygios su vyrais teisės" ir daugiau ko skaitoma kaipo piežastimi divorsų.

Labai galima. Nesigilinau tiek daug į divorsų knygas, kad galėčiau faktinai tuo klausimu kalbėti.

Ar galima?! Ar galima, kad vedę norėtų persiskirti? Ar tiesa, kad jie pajęgtų užmiršti praeitį, tas auksines svajones, kurias jiedu auklėjo, draugaudami prieš apsisvant? Ar galima, kad vedę norėtų persiskirti?

Ar galima?

Vedusias poras iš klasifikuoju į tris kategorijas. Taj stambiasias. Yra porų, kurios stauga "įsimylėjo", padraugavo kelias savaites ar kelis mėnesius ir apsisvedė. Yra porų, kurios "šaltai", pamazi įsimylėjo, draugavo dvejus, trejus, ketverius metus, ar daugiau ir tik tuomet apsisvedė. Vėl yra porų, kurios apsisvedė ne iš meilės, bet tik tam tikrais išrokavimais: jinai dėl kokių ten priežasčių ištekėjo už vyro ne to, kurio ji norėjo, bet to, kurį gauti galėjo. Kitoj šeimynojo vyras yra taip padaręs.

Jei kas tyrinėjo, tai manau, patvyrė, kad daugausiai yra persiskyrimų tose porose, kurios staugu įsimylėję apsisvedė, ir tose, kurios apsisvedė tam tikrais išrokavimais. Tose porose, kurios šaltai, per kelis metus mylėjosi ir tik paskui apsisvedė, persiskyrimų mes nerasime taip daug. Jose jų bus labai mažas nuosimtis.

Ar jums teko prisiziūrėti dviejų meilužių? Ar jum teko matyti vaikiną ir merginą, kuriedu tikrai mylisi ir bando faktą slėpti? Ar jus žinote, kad jiedu valdosi meilės afekcijose, kad jie slepia jas. Pas tokius gali buti mažai, bučkų, arba ir visai ne. Bet jų meilė laipsniškai auga prie bendro tikšo. Tarp jų ryšis auga ir tvirtėja nesustojamai.

Taigi, ar gali tokią pora apsisvedus persiskirti? Ar gali ji užmiršti praeitį, auksines svajones, kurias bujojo prieš apsisvant?

Aš nemanau.

Ar jums teko girdėti, kur vyras sujėgęs su mergina pirmą vakarą įsigilina į ilgus bučkus, tarytum būtų labai įsimylėję vienas į kitą? Yra tokių atsitikimų labai daug.

Šį vakarą jiedu veikia tartum tikri meilužiai; rytoj vakarą nebenori vienas kito susitikti ir lengvai pasimiršta vienas kitą. Yra tokių daug.

Jei pasitako dviem tokiem apsisvesti, tai ar gali jie poroje ilgai pagyventi?

Aš nemanau.

Rodos, esu kur girdėjęs pasakojant, kaip vienos moters vyras dėl eksplozijos neteko rankų, kojų, kalbos ir ausų. Paliko jam tik dvi akys, kurio prisriuvusios ašarų žiurėjo į moterį prie lovos stovinią.

Ir tai moteris negalėjo palikti to vyro. Ir kaip ji būtų galėjusi?!

Jisai juk buvo tas vyras, kuris ją merginą vedžiojo keleris metus prieš apsisvant. Jisai buvo juk tasai, kuris ją mylėjo visa širdimi ir jinai taip pat jį mylėjo. Jisai buvo juk tasai, kurio ji taip labai bijojo netekti, kuomet jisai buvo dar vaikinąs. Jisai buvo juk tasai, kuriuom jinai pilnai pasitikėjo ir kuriuom vėl labai abejojo ir manė jo neteksianti dėl kitos merginos.

Jisai buvo tada toksai. Jos mintyse jisai ir dabar pasielkia tas pat.

Tos akys! Jo tos akys! Jinai pažįta tas akis!

Dar nevedę jiedu kur ten sėdėjo ir tos akys žiurėjo į ją. Dabar ji nebeatsimena, ką jis tada sakė, bet gerai atsimena, kaip tos akys žiurėjo į jos akis.

Tas vyras, dabar bausis invalidas, buvo jai brangesnis už viską! Ji negalėjo su juom persiskirti!

Štai kur divorsams nėra vietos!

Bet ne visos poros yra tokios laimingos. Ne visi vaikinai gautas tas merginas, kurių jie tikrai nori; ne visos merginos laimai tuos vaikus, kurių jos tikrai nori.

Tad ir divorsai neišvengiamas daiktas.

Yra šeimynų, kuriom geriau paimti divorsas, negu gyventi tokiose šeimyniškos piyvynėse, kokiose jos gyvena.

Tad ar verta vesti, jei negauni to, kurio tikrai geidi?

Į tą klausimą gali buti "taip" ir "ne" atsakymas. Nes abelnai imant žmonės visi tokie pat: tušti, paiki, be siekių ir aukštesnių geidimų. Meilės skraistė mum juos padaro skirtingais, bet pro šalį žiurinti to nemato.

Bet yra atsitikimų ir tokių, kur kitas vyras negali užimti tavo meilužio vietos. Taip pat ir su moterim. Tokiuose atsitikimuose, manau, geriau palaukti, kol atsiras toksai, kuris galėtų tikrai ir pilnai pavaduoti tą, kurio tu norėjai ir kurio tikėjaisi.

Vėjų Sesuo.

PASTABĖLĖS

"Moterys yra geresnės automobilistės, negu vyrai", tvirtina p. H. Rosen, instruktorius automobilistės Toledo, Ohio. "Jos yra kur kas lengviau išmokyti važinėti, negu vyrai. Moterys mokydamosios koncentruoja visas savo mintis ant tos vieno dalyko. Vyrų mintys visur klajoja ir jie klausia daug bereikalingų klausimų", sako p. Rosen. Toliau jis tvirtina, kad moterys išmokė važinėti, važiuoja kur kas saugiau už vyrus. Joms nepasitaiko tiek daug nelaimių kaip vyram, nes jos nekreipia atydos į praeinančius žmones. Vyrai pamatę gatvę einant gražią merginą, arba moterį pamiršta visai apie automobilį, įsižiuri į ją, ir įvažiuoja kur į kokių griovių, arba į stulpą. Moterys važiuodamos nemato nei gražiausio "Valentino"; jos akis daboja kelią.

1900 metuose 8 metų mergaitė iš visos savo galės stengdavos pasirėdyti ir visą savo butą padaryt panašų į savo sesutės 25 metų. Šiandie 25 metų merginos stengiasi kuodaugiau sia išvaizdoj ir prote but panašiom į 8 metų mergaitę.

Kas dar gali drįst sakyti, kad pasaulis "neprogresuoja"?
Sudžia S. B. Strong iš Brooklyn, N. Y., vienam nesenai atsibuvusiam divorso skandale pareiškė, kad vyras savo moterį, turi pabučiuot, bent vieną sykį į dieną, o jei ne, tai ji turi tiesą imt nuo jo divorsą ir dar gaut "alimony" dėl savo užsilikymo.

Kas sakė, kad sudžios nėra teisingi žmonės?

Vyrai vis ruguoja, kad moterys pasisavino daug jų tiesų. Bet vargšai nepasiziuri į save. Jie moterų daug privilegijų taigai yra pasisavinę. Šiandie jėjus į "Beauty Parlor" prisieina gana ilgai palaukt patarnavimo, nes patarnautojos yra "busy" gabiniuojant vyrų plaukus, duodant jiem veidinių masažą, arba molio "pack". Bet moterys neruguoja už tai. A.

KLAUSIMAS.

Mano brangi Vėjų Sesute! Kuriš lakas atgal aš aplačiau laiškėli nuo ypatos, kuris mane vadina "mylma", o save pasirašo "jusų". Tarp įvairių dalykų jisai parašė sekantį paragrafą tame laiškely, kuris mane surupino:

"Žinote, kaip kurie dalykai žmogų sumaiso: padaro tave nežinančiu, ko tu nori. Ar suprantate mane! Kodėl žmogus negali visą amžių mylėti daugiau, negu vieną? Kodėl žmogus esti priverstas pasitenkinti viena ir sakyti, kad tu ją vieną myli, kuomet vieną iš to kita iš kito ko tau daugiau patinka ir atskaldo tavo mintis ir jausmus?"

Brangi Vėjų Sesyte, tai tekstas to mane rupinančio paragrafo.

Gal jus, mieia V. Sesyte, man galėtų prigelbėti ir patarti ką ant to visko atsakyti? Aš jumis bučiau už tai labai dėkinga.

Jusų, Senmergėlė.

ATSAKO VĖJU SESUO:

Brangi Senmergėle: Aš gerai suprantu Tamstos širdį ir skausmą ir todėl noriai čionai atsakau į Jusų klausimą. Iš dalies Jusų laiškėlio, kuri čia tilpsta ir ypač iš tos per daug asmeninės dalies, kurią dėl mandagumo aplydžiu, matyti, kad tamsta esi bausiai įsimylėjus į p. "Jusų" ir dėl to nebutą daiktą paskaitytai butu.

Šiuom kartu Tamsta pasirodai labai panaši į tą žydėlį, kuris kartą pridusęs atbėgo į sodžių ir pirmą kaimietį sutikęs pradėjo: "Ui, asa mačia šimtą vilką! Jų aki tik blizga, tik blizga!"

"Eik, jau eik! Kur tu matysi šimtą vilkų, žydėli" — pastebėjo sodietis.

"Ui, kad ne šimta, tai dešimtis tikra."

"Eik, jau eik."

"Ui, aš nežinia kiek: gal šimtas, gal penki dešimt, gal dešimt, o gal vienas. Bet tikrai aš mačia vilki."

Sodietis nuėjo į nurodytą vietą ir rado ten ežį.

Taip ir su Tamsta yra, brangi Senmergėle. Iš minėto paragrafo Tamsta padarei išvedimą, kad Tamstos p. "Jusų" nori mylėti kelias, kad viena Tamsta nėra pasitenkinęs ir tt. Bet nėra nieko panašaus. Jei arčiau prisiziūrėti, tai supras, kad jisai buvo giliai užsisvajojęs ir geram upe, kada rašė Tamstai tą laišką. Prie to jis buvo Tamstai labai atviras, gal but dėl to, kad jautė pilną savo atsidavimą Tamstai ir taip pat pilną Jumi pasitikėjimą. Tos rūšies vyrai yra neįkainojamai brangūs moterims. Jie atvirai, atsidavę ir prakilnus.

Tiesa, kada mergina peržengia slenkstį į senmerges, tai ji ir šešėlių pradeda bijoti. Bet Tamsta dar nesi tokia didelė senmergė, jei tik nesenai baigus 20 metus. Kada sulauksi 22-25 metų amžiaus, tada tai jau busi tikra senmergė ir tuomet turėsi daugiau pamato bijoti.

Aš patariu Tamsta susiraminti ir užmiršus ano p. "Jusų" laišką, vėl jam buti tokia, kaip lig šiol buvai. Viskas išeis, kaip

Tamsta lig šiol svajojai. Jisai bus Tamstos. Neklausyk, ką burtininkė pranašauja.

— Ar jauni turi buti mokiniam kaip apsisvesti?

— Suprantama. Tik jau neisusi į karo lauką neišmokintą.

Veikalas ir lošėjai.

Prasideda lietuviškų teatrų sezonas. Scenos mėgėjai ruošiasi greitai pasirodyti su tuo ar kitu veikalu. Dabar jie ieško "gerų, juokingų veikalų" ir galvoja, kaip geriau atlikti savo rolę.

Ne visi veikalai yra geri ir tinkami scenai, bet veikalas patikimas publikai labai daug prieguli nuo jo vaidintojų.

Mūsų "artistai" beveik išimtinai yra juodo darbo žmonės, o ne scenos profesionalai. Dėl to jie turi daug trukumų ir už jų veikalas nemažai nukentė. Sakysime, vaidinama farsas. Jo tikslas juo daugiau prijuokinti publiką. O kaip dažnai publikai padaro didelio juoką koks nors nepaprastas aktorų judėjimas, nepaprasta gestikuliacija, ypatingas žodžio tarimas ir tt. Tokie dalykai tankiaus nėra paminti vekale. Jų pavartojimas dažnai priklauso nuo lošėjo.

Pavyzdžiui aš paimsiu amerikonių Amerikoje dabar lošiamą komediją "Abie's Irish Rose". Šis veikalas yra labai paskilęs savo juokingumu. Veikalo suzetas yra toks: žydukas įsimyl ir apsisveda airiše. Abiejų pusių tėvai yra atkakliai priešingi vieni kitiems. Senis žydas butinai nori, kad jo sunus apsisvestų su žydelkaite; senis airiis nemanau nori, kad jos dukte neapsisvestų su žyduku. Tai branduolis veikalo. Kaip jis pasakytas čia jis nėra juokingas. Bet kada yra lošiamas, tai publiką gan juokina.

Kiek man teko pastebėti, tai publika daugausiai juokiasi iš žydiško akcento, airos pavardės iškraipymo, keleto frazių ir tam tikro judėjimo.

Jei neišsilavinę aktoriai loštų tą veikalą, tuomet juokingosios pusės būtų daug nepastebiamos.

Aktorių suderinimas taip pat turi didelės svarbos. Minėtam veikalui yra moteris nepaprasto diktumo ir vienas vyras pastebėtinai mažutis. Judvieju paskalbėjimas ir judėjimas, kuris pačiam veikalui taip sakyti neturi reikšmės, padaro nemažai juoko publikoje. Ypač esti didelio juoko toj vietoj, kur moteris ateina į svečius pas jaunuosius. Ji maloniai patinkama tarpduryje. Tuom tarpu už jos esti tas mažutis vyras ir jo visiška nesimato. Tik į vidų jėjus jis pasirodo iš už moters nugaros. Jam pasirodžius publika pradeda labai juoktis.

Lietuviai statydami kokį veikalą retai kada bando parinkti aktorius ir pritaikinto rolei. Kartais dėl to, kad nėra iš ko pasirinkti, džiaugkis, kad gausi, kokiuos gausi. O kartais ir neateina jiems į galvą tas padaryti.

Nemažai būtų galima scenos mėgėjams pasimokyti iš amerikonių profesionalių lošėjų, lankant teatrus. Marcas Baukus.

Lattanzio Studio

Pasidaryk gerą ir gražų paveikslą.

Mes darome puikiausius paveikslus veselijų (vestuvių), piknikų ir kas tik kokių reikalauja. Studija atdara dieną ir naktį, visada gausite mandagų patarnavimą.
43 BRIDGE STREET,
Ansonia, Conn.

Bostono Kolonijos Lietuviams

Gerai žinomas DR. WENTWORTH, iš New York, perkėlė savo veikimą B ostonan, čia jis turi atidarys ofisą tarpe lietuvių. Jis maloniai priims lietuvius pacijantus; jis tikras, kad daugeliui jiems duos pagelbą per natūralias metodus be gyduolių.

Kurie esate buvę pas gydytojus, bet neturėję pasekmių, nemusiminkit, ateikite pas DR. WENTWORTH, kuris išekzaminuos jus dykai jeigu atsinešite šį skelbimą. Nėra skirtumo, kokia nesveikata, nenustok vilties, Dr. Wentworth pagydis jus per metodus.

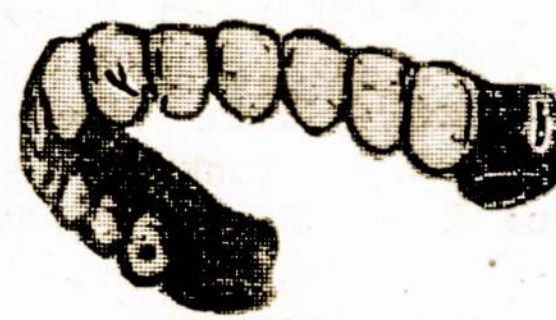
LIC. MAS. CHIROPRACTOR

1761 WASHINGTON STR., BOSTON, MASS.
2-ry lubų tarpe Hampton ir Mass. ave, prieš Northampton L St.
VALANDOS: 10 v. ryte iki 5 v. vak.
NEDELIOMS: 10 v. ryte iki 2 v. vak.

Dr. J. C. Seymour

(LANDZIUS)

LIETUVIS GYDYTOJAS
Valandos: nuo 9:00 val. iš ryto iki 9:00 v. vak.
381 BROADWAY,
So. Boston, Mass.
Tel. S. B. 4000.

Dr. COHAN
DENTISTAS

Bx-Ray Specialistas,
antros durys nuo City Hall.
ANSONIA, CONN.

Tel. S. B. 2805-R.

Lietuvis Optometristas

Išekzaminuoju akis priskiriu akinius ir kreivas akis atitaisau, tinkamu laiku.

J. L. PAŠAKARNIS, O. D.
447 Broadway,
So. Boston, Mass.

Išekzaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H.S. Stone O.D.

Akių Specialistas
399a BROADWAY,
Tarpe E ir F gatv., So. Boston.

Bell Phone: Oregon 0863-J.

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa
L-I-E-T-U-V-I-S
DAKTARAS (gydo ligas) IR CHIRURGAS (daro operacijas).
OFISA VALANDAS:
Nuo 9 iki 11 A. M.
Nuo 2 iki 4 P. M.
Nuo 7 iki 8 P. M.
Nedeliomis Nuo 10 iki 3 P. M.

ADVOKATAI.

NADAS RASTENIS

ADVOKATAS.

700 West Lombard Street
BALTIMORE, MD.

Telefonai:

Ofiso: Calvert 5896
Buto: Gilmor 0361

Namų tel. Univ. 1463-J.

A. O. ŠALNA (SHALLNA)

LIETUVIS ADVOKATAS.

Baiges du Universitetu Cornell University su A. B. G. Washington Univ. su LL. B.

"Darbininko" Name (antros lubos)

366 W. Broadway, So. Boston.
Tel. So. Boston 3520

Lietuvys Advokatas

Veda visokias provas, kaip tai: civiliskas ir kriminaliskas; padaro visokius dokumentus prie pirmo ir pardavimo.

FRANAS J. KALINAUSKAS
414 Broadway, S. Boston, Mass
Ofiso Tel. S. B. 441
Res. West Newton 2284

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių amerikons vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknu.

Mel laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valinim, nuo uždėgimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptųjų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo dėl vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, suėdysite pinigų ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyk.

D. CABITT.

100 SALEM STREET,

BOSTON, MASS.

Vietos žinios.

IS PIRMO APSKRIČIO SUVAŽIAVIMO.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros 1 Apskritys turėjo suvažiavimą spalio 18 d., Worcester, Mass. Dalyvavo 31 atstovas. Prezidiumas išrinktas sekantis: M. Biekša — pirm., A. Kriaučialis — pirm. pagalb., Z. Neviackienė — rašt., Krauskas — rašt. pagalb., Sidabras, Mingilas ir Palubeckienė — įnešimų kom. Visiems metams valdyba išrinkta iš sekančių: Pirm. Biekša, pagalb. Palaima; rašt. Neviackienė, izd. S. Jakubauskas, izdo glob. Tribuliuskas ir Šablinskas, atstovas į Centrą O. Palubeckienė.

Suvažiavimą atidarius paskviesiai kalbėti Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros vice-prezidentas Stasys Mockus ir "Sandaros" redaktorius A. A. Tulys. Mockus savo trumpoje, bet trumpoje kalboje nurodė, kad iki pavasariui Sandara būtina turi turėti savo namą; prisiiminė apie kademų persekiojimą pažangiosios spaudos Lietuvoje, ragino paremti Vals-tiečius Liaudininkus ir tt. Dalyviai sutiko jo kalbą su geriausiu upu.

Svarbesnių tarimų tarpe nutarta: 1) prisidėti prie Sandaros namo su \$1000; 2) paskirti \$40 "Lietuvos žinioms" padėti apmokėti vėliausiai joms uždėtą pabaudą; 3) rupintis įsteigti kuoose lavinimosi mokyklas; 4) rengti paskaitų maršrutą temoje Sandara ir jos principai; 5) rengti 20 m. paminėjimą "Vilniaus Didžiojo Seimo". Suvažiavimas uždarytas kaip 6 val. vakare.

Kaipu svečiai lankėsi suvažiavime p-lės Marytės Motvilienės, Juzytės Rauktytės, V. M. Čekanauskas ir k.

M. PETRAUSKAS AMERIKOJ

Gerbiamas "Sandaros" Redaktorium!

Jau aš Amerikoje. Rytuose busiu kelias dienas ir išvažiuoju Chicago, kur bus mano šio koncertinio turnėjaus pirmasis koncertas. Po to, koncertai bus duodami pavirkiui, prisiratinant į Rytus. Kumet busiu Bostone, dabar tikrai pasakyt negaliu, pranešiu iš Chicago. Manau, kad Rytai, o ypač Bostonas manęs dar neužmiršo ir surengs man gerą koncertą savo eilėje.

Aš, šiems koncertams, turiu parašęs keletą atitinkamų romansų.

Su gilia pagarba Mikas Petrauskas.

V. M. ČEKANAUSKAS ISVAŽIAVO.

Buvęs Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros sekretorius ir "Sandaros" biznio vedėjas, p. V. M. Čekanauskas, praėitą sėskmadienį apledo Botoną ir išvažiavo į Hartford, Conn., kur gavęs darbą gelžkelio stoty, kaip telegrafistas. So. Bostone, dirbdamas prie "Sandaros", pil. Čekanauskas išgyveno pusantų metų ir buvo mylimas visų bostoniečių lietuvių.

Subatos vakare p. A. Ivai surengė Čekanauskui išleistuvių vakariene, kurioje, apart p. Ivai ir p. Čekanauko, dalyvavo Sandaros vice-pirmininkas St. Mockus, buvęs "Sandaros" redaktorius V. J. Šliakys, M. Biekša, V. P. Jankus ir "Sandaros" redaktorius A. A. Tulys.

Po skanios vakarienos palinkėta p. Vladui M. nauskui

geros kloties jo naujam užsiėmime.

"NAUJA RESPUBLIKA" SUTVIRTĖJO.

"Respublika", tai buvusi M. Petrausko buveinė, visiškai pakrikio šiomis dienomis. Paskutiniai jos nariai, p. V. J. Šliakys ir Braizdiūnas išsikėlė kitur gyventi. Namai rementuo. jama.

Taip vadinama "Nauja Respublika", p. Bratėnų namai, kur gyvena "Sandaros" redaktorius A. A. Tulys ir ligšiol gyvena p. V. M. Čekanauskas, dabar dar daugiau sutvirtėjo, nes p. Šliakys atsikraustė čionai gyventi. Kadangi p. Bratėnų namai, kaip koksai viešbutis, labai dideli, daug didesni, negu buvę p. M. Petrausko namai, tai ši "Respublika" atrodo daug geriau. Svečiai dabar čia turi pirmą vietą užėmė. Čia gyvena J. Makauskis, J. Butėnas ir k., kuomet čia lankėsi. Po Babravičiaus koncertui p-lės Katrina Shea (Sandaros pikniko gražuolės dovanos laimėtoja) ir Teofilė Kieiliūtė šoko "Charlestown dance" "Naujos Respublikos" salione ir tvirtino, kad tai esąs erdviausias ir geriausias salionas šokiams. Namaksis patvirtino jūdvių nuomonę. Esą, kaip geram kelyje jam smagu važiuoti 70 mylių į valandą, taip čia smagu šokti. J. K.

SUGAVO GELEŽIŲ MĒTY. TOJĄ TEATRE.

Bosotno Keith's teatre jau nuo praėitos vasaros kaž kas vis mētydavo iš balkono ir orchestrą mažas geležis bei akmenius. Buvo nusamdyta nemažai slaptos policijos sugavimui piktadario, bet vis tas nepavyko. Pagaliau slapta policija sulaukė Walter Matthews, kuris tam teatre dirbo kaip detektyvas. Jisai prisipažino prie kaltės. Esą jis pradėjęs geležis mētyti iš balkono nuo praėito rugpiučio mėnesio. Jisai neesą susitaręs nei su jokia organizacija. Esą jis turįs norą mētyti akmenius ir geležis ant apačioj sėdinčių žmonių. Keletas iš publikos buvo užgauti. Piktadarys pirmą bus ištirtas protiškai, pasakui teisiamas.

ČEKERIAI VEL STREIKUOJA.

Čekeriai, Checker taksių važinėtojai, vėl išėjo streikuoti. Streikuotojai sako, kad kompanija nesilaikius prie nesena padarytos sutarties, kada apie 4000 čekių streikavo per dešimt dienų.

MERGINAS APMUSĖ.

Nežinomas piktadarys užpuolė dvi sėseris, joms iš baltos namo beeanant. Tai Evelyn ir Margaret Bouchile, 17 ir 18 metų amžiaus, nuo 599½ Somerville Ave., Somerville. Piktadarys tuščia bonka užgavo merginų galvas. Jų klyksmas privertė vyrą pabėgti.

PIRMAS TOKS ATSITIKIMAS.

Šiomis dienomis teisėjas George Flynn nutėisė David Goldberg sunkiųjų darbų kalėjimui nuo trejų iki šešerių metų už "manslaughter". Praėitą pavasarį jisai važiavo iš baltos su savo draugais ir jam bevažiuojant automobilį atsistiko nelaimė. Jų automobilis atsisturė ir medį ir dvi merginos tapo vietoj užmuštos. Važiotojas buvęs girtas ir važiavęs 60 mylių į valandą. Nelaimėj atsitikus, jis palikęs užmuštas merginas ant kelio ir

parbėgęs į Bostoną. Džiurė rado jį kalnu, o teisėja uždėjo jam tokią sunkią bausmę. Tai pirmas toks atsitikimas šioje valstijoje.

KOLIOJA VYČIUS.

"Dar-kas", kalbėdamas į vyčius, rašo: "Kiaulės, mes kiaulės, nemokame savo kunigų pagerbti!"

Aš nesutinku su ta gazieta. Aš sakau, kad ir tarp vyčių yra gerų žmonių. Jei ne visi yra "kiaulės". J. K.

PAVYZDINGOS GABIJETES

Praėitą sėredą, spalio 14 d., "Sandaros" svetainėje teko matyti labai gražus vaizdelis. Ten buvo susirinkę nemažas būrelis gabijiečių merginų (visos čia augusios). Jos turėjo Gabijos repeticijas. Mokytojo nebuvo, bet jos pačios per save mokinosi, kad nepasiduoti vyrams, kurie taip pat kai kada susirenka vieni ir mokinasi dainuoti, kad "subytinus" merginas. Lietuviškos dainos labai skambiai ir gražiai plaukė iš mergaičių krutinių, buvo net malonu klausyti.

Linksmavėdė Onutė Laurinaičiūtė vedė pianu, o kitos dainavo. Čižiūtės, Sofija Kazlauskaitė, seserys Senekvičiūtės, Norbutaitė, Mikalauskaitė, smarčiausiai dainavo. Onutės Dauniūtės, Onutės Gendrollutės ir Marytės Zinkevičiūtės kaž kodėl šiuo kart nesimatė. Gerai, mergaitės! Daugiau tokių pavyzdžių. Jie gražūs ir malonus visiems!

VAKARINĖS MOKYKLOS ATSIDARĖ.

Jau atsidarė vakarinės mokyklos, kur galima mokytis anglų kalbos, aritmetikos ir taip toliau. Viena tokių mokyklų yra prie E ir 4th gatvių. Tai yra Bigelow School, kurią lanko daug lietuvių ir turi lietuvių mokytoją.

TAIP IR TAIP NEGERAL.

"Keleivis" rašo, kad socialistai neėjo p. Babravičiaus koncerte iš užpakalinių sėdinių į priešakines. Esą jie atėję į koncertą tik tuomet, kai pusė koncerto buvo jau atlikta ir todėl juos negras nuvaręs į užpakalines sėdynes, o kada juodukas išėjo į koridorių, tai jie patys ir nuėjo į priešakį, kur turėję pasipirkę biljetus.

Jei taip, tai aš kaltinu dabar juoduką. Bet ir socialistų nepagiriū. Kodėl jie negalėjo laiku pribūti? Ar jie mano, kad Symphony Hall tai Lietuvių svetainė? Ne, vyručiai, p. Babravičiaus koncertas prasidėjo laiku. Iš to matyt, kiek jūs įvertinote p. Babravičių, atėdami į jo koncerto pabaigą. Gerai, kad juodukas ir pasodino jus užpakalyje. Kitą kartą žinosite. Koresp.

SVEČIAI.

Praėitą savaitę "Sandaros" Redakcija ir Administracija atklė žymus pažangiųjų lietuvių tarpe veikėjas Tamas Matas su savo jauna motere, Aldona Leskevičiūtė-Matienė, iš Waterbury, Conn.

Keletas metų atgal, T. Matas daug darbavosi politikoje ir buvo plačiai žinomas veikėjas. Pastaru laiku jis daugiau darbujasi Real Estate biznyje. Jis yra "Sandaros" skaitytojas ir rėmėjas. Pastaromis dienomis jis apsivedė, imdamas civilį šliubą ir po vestuvių su savo motere praleisdami vadinamą "medaus mėnesį" aplankė Bostoną, iš Bostono išvažiavo į Albany, N. Y. ir iš ten grįžė atgal į Waterbury, Conn. kur ir gyvena.

VARŽYTINĖS.

Taraška varžosi su Plepiu už "lyderšipą". Taraška sako, kad Plepys be vadovaudamas bolševikams taip juos nustumgdė, kad dabar į susirinkimus atėina tik šeši bolševikai. O Plepys jam sako: "Aš turiu 1857 m. automobilį, o ką tu turi?" J. K.

TEISINGAS IŠSITARIMAS.

Daug kartų mes esame pastebėję, kad klerikalų spauda tikros teisybės savo skaitytojams nepasako. Matomai toms mūsų pastaboms visgi paveikė jų laikraščių redaktorius ir pagalios "Darbininkas" jau vieną teisingą išsireikimą padarė. Butent: "KURS BIJO VELNIO, TAS NEBUS TURTINGAS". Tuos žodžius "Darbininkas" iškilmingai pareiškė net viršuje savo antgalvio. Ar juos jo skaitytojai pamatys ir ar supras, tai kitas dalykas, bet mes nuo savęs duodame "Darbininkui" kreditą už jų pareiškimą ir pilnai sutinkame, kad ji teisingas. Juk kiekvienam protaujančiam žmogui yra aišku, kad kuris tik daugiau bijo velnio, tas yra daugiau tikintis ir iš tokio kunigas daugiau gali pasinaudoti. Vadina, velnio bijantis visuomet bus bėdnas ir suvargęs, o "kovotojas su velniu" nutukęs ir turtingas. Girkalniškis.

Ant Rendos

Turime išrendavojimui 6 kambarius, yra skalbynės ir kiti patogumai. Rendos savaitėje tik \$5.00. Anevalandą kreipkitės pas: A. SOBISHEK, 134 W. 9-th St. (tarp D ir E Sts.) So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 2827-M

Tel. So. Boston 3827 — J. BROADWAY CLEANSING & DYEING CO.

Augštos rūšies valymo, dajinimo ir siuvimo įstaiga. Darbas paaimamas iš namų ir grąžinamas į namus. 507 BROADWAY So. Boston, Mass. Kitas štoras: 493 Broadway, So. Boston Tel. So. Boston 1831 — R.

TARPTAUTINĖS BIBLIJOS STUDENTŲ SAJUNGOS

PRAKALBOS!

KALBES JURGIS VANAGAS

Sėredoj, Spalio-Oct. 21 d. 1925

AUSTIN HALL

40 PROSPECT ST. CAMBRIDGE, MASS

DURYS ATDAROS 7 VAL. PRADŽIA 8 VAL. VAKARE.

TEISINGUMO PASEKMĖ.

MILLJONAI DABAR GYVENANČIŲ NEMIRS.

Šių dienų planai ir skymai pasaulio pertvarkymui nuolatai suklumpa.

Tačiau jų suklupimas nereiškia taip daug, kaip reiškia Naujo Patvarkymo Darbas.

Naujas Patvarkymas nepaliaujamai auga ir jam šiandienio gyvenimo budas ir civilizacijos formos skina kelią.

Teisingumo Pasekmė — geras darymas — pilnai padeda pripuolamas bėdas nustumti nuo savęs.

ĮŽANGA DYKAI NEBUS RENKAMOS AUKOS.

TARPTAUTINĖS BIBLIJOS STUDENTŲ SAJUNGOS

PRAKALBOS!

KALBES JURGIS VANAGAS

Ketverge, Spalio-Oct. 22 d., 1925

LIETUVIŲ SALEJE

KAMPAS E IR SILVER STS., SOUTH BOSTON, MASS. DURYS ATDAROS 7 VAL. PRADŽIA 8 VAL. VAKARE.

TEISINGUMO PASEKMĖ.

MILLJONAI DABAR GYVENANČIŲ NEMIRS.

Šių dienų planai ir skymai pasaulio pertvarkymui nuolatai suklumpa.

Tačiau jų suklupimas nereiškia taip daug, kaip reiškia Naujo Patvarkymo Darbas.

Naujas Patvarkymas nepaliaujamai auga ir jam šiandienio gyvenimo budas ir civilizacijos formos skina kelią.

Teisingumo Pasekmė — geras darymas — pilnai padeda pripuolamas bėdas nustumti nuo savęs.

ĮŽANGA DYKAI NEBUS RENKAMOS AUKOS.

DA VIENAS NAUJAS BIZNIERIUS.

Senas lietuvis biznieriūs CHAS URBONAS sugrįžo atgal į So. Bostoną ir atidarė didelę visokių DRABUŽIŲ KRAUTUVĘ po num. 661 Broadway. Užlaiko visokių vyrams, vaikams ir moterims drabužių, taipgi visokių audeklų: vilnonių, drobinių ir šilkinųjų įvairiausių ribinių, leisu, siulu, lestikų ir tt. Reiškia, Urbono krautuvėje galima gauti visko ko tik kam bus reikalinga. Dabar nereikės bėgioti pas svetimautes, nes viską galima gauti pas savo seną pažįstamą. Atminkit, kad krautuvė randasi netoli K Street.

CHAS URBONAS, 661 Broadway, So. Boston, Mass.

Gera Proga.

Jeigu kas norite įsigyti gerą "Loor Light", tai pasinaudokite proga ir kreipkitės į mūsų išdirbtą, nes kiekvienam gerą patarnaviną suteikiame. Lietuviai norinti papuošti savo kambarį visuomet kreipkitės pas K. DUMŠIS, 41 Tampa St. Mattapan, Mass.

Nauja Muzikos Studija.

Šiuomi pranešu S. Bostono ir apeliinkės lietuviams, jog atidarau muzikos studiją, po numeriu: 470 EAST EIGHTH STREET So. Boston, Mass. kurioje mokinsiu piano ir harmonijos. Norėdami gaut platesnių informacijų, kreipkitės pas poniją Zuzaną Neviackienę virš paminėto antrašu. Studijos vedėja p-lė Emilia Tataroniūtė.

Tel. So. Boston 0502

Paul J. Jakmauh, M. D.

(Jakimavičius)

509 EAST BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

K. ŠIDLAUSKO

APTIEKA

Kurioje galima gauti visokių gyduolių ir įvairių šaknų. Reikale kreipkitės. 373 BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

Real Estate

V. P. Yankus

SANDAROS REAL ESTATE VEDEJAS

CAMBRIDGE, 3 šeimynų 15 kambarių kampinis namas su visais įtaisymais, maudyne, skalbynės, elektros šviesa, dveji plazai ir 2 karų garažai, prekė 13,400; įnešt 3000 randų gauna 134 į mėnesį (senos randos).

JAMAICA PLAIN, 6 šeimynų naujas namas po 5 kambarius, su visais įtaisymais, elektra, atskiros "steam" šilumos, ažuolinės grindis, vieta yra prie pat Franklin Park, randų į mėnesį yra 288. Prekė 27,800, įnešt apie 6,000.

ROXBURY, 6 šeimynų namas po 3 ir 4 kambarius su gėsa ir toiletais, naujai įtaisytas, labai geroj vietoj, randų į mėnesį 90.00 prekė 8,400, įnešt apie 2,000.

DORCHESTER, 3 šeimynų namas po 4 ir r.h. kambarius su visais įtaisymais, elektra, "steam", šilumos, žemės yra 8000 pėdų, greitam pardavimui, prekė 10,000, įnešt apie 2,500.

MATTAPAN, tik 3 metų senumo, 9 kambarių, kampinis namas, su visais įtaisymais ir yra didelis daržas.

Del greito pardavimo. Prekė tik \$8,400, įnešti \$2,000.

SANDARA REAL ESTATE

327 E Street South Boston, Mass.

Tel. So. Boston 2408.

DUONKEPYKLA (bakery) su krautuve ir visais įrankiais, mašinerija, trokiais ir tt., didelis biznis daromas per daug metų; taipgi 8 šeimynų namas eina sukiu gera įplauka ir gera tirštai apgyventa lietuvių apeliinkė. Prekė \$23,000, \$7000 įnešti ir lengvos išlygos.

PRIE COLUMBIA ROAD kampinis 3 šeimynų 13 kambarių namas vieta del garažų, gražiausia apeliinkė City Pointe \$6500 tik \$1500 įnešti.

LITHUANIAN AGENCY

361 W. Broadway, So. Boston, Mass

112 — SIMTAS DVYLIA — 112 naujų stubų po 5-6, 6 ir 7 kambarius ir Sun Parlors, su visais šios mados įtaisymais. Taipgi vieta ir garažai, puikioj ir parankioj vietoj Dorchester. Kaina tik \$12,500 už vieną ir įnešti \$3,000.

A. J. NAMAKSY, 395 Broadway, S. Boston, Mass. Tel. S. B. 2340.

Flood Sq. Hardware Co.

Lietuvio geležinių daiktų krautuvė. Čia užlaikome visokius geležinius reikmenis, kas tik reikalinga prie namų. Taipgi turime visokius įrankius, kaip tai: zamkus, raktus, piukdus, žirkles ir kitus daiktus, kas tik žmoniems reikalinga.

636 EAST BROADWAY Artj I St., So. Boston, Mass. J. Greiviškis ir A. Alekna, savininkai.

Bronis Kontrim

CONSTABLE, REAL ESTATE, ir Visokių Apraudimų (Insurance) Agentas

361 WEST BROADWAY

Tel. So. Boston 0605

120 MARINE ROAD

Tel. So. Boston 2483-W

SOUTH BOSTON, MASS.

Naujoj Vietoj.

Geriausias So. Bostono Kostumeriškas KRIAUCIUS, Sandarietis, persikėlė į naują vietą. Gerbiamieji, norinti užsisakyti ant ordelio drabužių, kreipkitės pas mus, o mes padarysime tamistoms pagal naujausias madas. Taipgi senus drabužius taisom, valom ir prosinam kaip vyrų, taip ir moterų. Musų antrašas tokis: A. SIMOKAITIS, 344 Broadway, So. Boston, Mass.

Lietuviška Orchestra

Grajina visokius naujausius ir linksniausius lietuviškus ir amerikoniškus šokių. Rengdami kokią pasilinksminimo pramogą reikalaukite: ALPHONSE ZVINGILAS 267 Broadway So. Boston, Mass.